MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

POSTAGALAMBOT
INDÍT A JÁRŐR

ÁRA:
20
fillér

SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR

Budapest, 1941. június 19.
I. ÉVFOLYAM 4. SZÁM.

A LONDONI SAJTÓ JELENTI:

Kihalt a londoni utca a német harcigépek látogatása után.

„Churchill bulldog-tekintetét sokan látták tegnap, amikor csehszlovák csapatokat szemlélt meg dr. Benes elnökük társaságában...

Churchill im igyen szólott a katonákhoz:... Anglia nem fejezi be a háborút, amig Csehszlovákia szabadságát és restaurálását nem biztositja..."

BULLDOG

The Churchill "Bulldog look" seen yesterday when he reviewed Czecho-Slovak troops in this country. He is with Dr. Benes, their President.
Said he, to the soldiers:

"She will never cease until she has the means to secure the efficient liberation and restoration of Czecho-Slovakia."

And when the Battle of the Full Moon was over—

TWO women walked in a London park where trees are getting into spring shape.

A mass of white cloud floated in the distance.

They didn't know it, but that cloud-mass was the smoke from London fires that had flared up in the Full Moon raid—one of the heaviest fire blitzes since the Luftwaffe began their night war of destruction.

Below: Anaconda-road. Serpent-coils of hose in a London street yesterday after a grim night of fire-fighting.

This was the spirit of the firemen

...ress Staff Reporter

...SE heat from a ...aze across the ...ing the

PORTS IMPERI...
TIMBER ...

...ell, have taken e... ...n CRASH!

„Egy vulkán kitörése sem okozhatott volna nagyobb rombolást London utcáin, mint az éjjeli német repülőtámadás...

Asszonyok sétálnak a londoni parkban. A hátuk mögött óriás fehér felhő, a londoni tüzek füstje a német légitámadás után...

A HÉT LEGÉRDEKESEBB KÉPEI

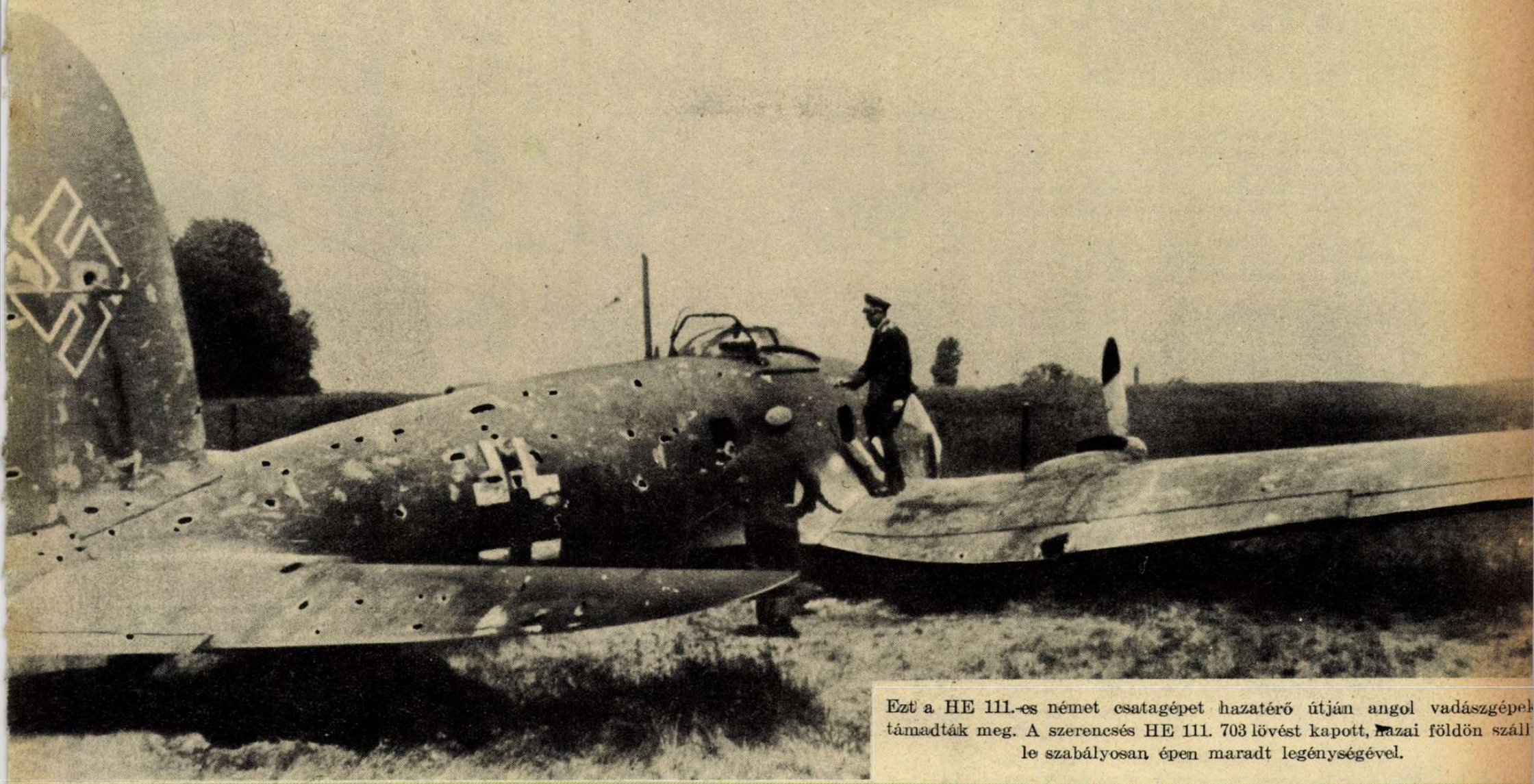

Ezt a HE 111.-es német csatagépet hazatérő útján angol vadászgépek támadták meg. A szerencsés HE 111. 703 lövést kapott, hazai földön szállt le szabályosan épen maradt legénységével.

Stuka Tobruk fölött! A remek felvétel világosan mutatja Tobruk városát és az öblöt, s felnagyítva elárulja az összes védelmi berendezkedéseket.

A TÁLTOST MEGÖLIK

IRTA: T. THURY ZOLTÁN

Bocskai király lelke nyögve kószál a kereki várban. Erdély letett, futó fejedelmét akarja látni: Báthory Gábort, a sárkányfiókot. Az új fejedelem, a székelyek komorarcú főkapitánya, Bethlen Gábor uram már Kolozsvár alatt lengeti fekete szakállát győztes hadai élén.

Kop... kop... Bocskai király csizmájának kopog a sarka. Az ágyasház küszöbén megáll. Éjfél van. Kop... kop... szellemkezének csontujja üti az ajtót.

Az ajtó zárva van. Átnyomul rajta; átitatódik. Kop... kop... döngő lépései közelednek a heverőhöz. Megáll előtte. Nincs semmi szellemi rajta, se átlátszóság, se ködség. Tagbaszakadt, szilárd, kőkemény.

Áll s néz.

A heverő fekete medvebőrin fekszik Báthory Gábor, a táltos. Lábán világossárga szattyánbőrcsizma, nadrágja hófehér selyem. Hanyatt fekszik, boroskupát szorító jobbja lecsüng a földig.

Kop... kop... és ismét csak: kop... kop... Bocskai király nézi az alvót. Csak áll és nézi és mégis: kop... kop...

Verik az ajtót.

Báthory Anna felriad a másik szobában. Leszáll az ágyról. Törökpapucs a lábán. Az ajtóhoz surran. Résnyire nyitja.

Bocskai király már sehol.

— Mit akar kegyelmed? — kérdi Anna az ajtóban állót.

— Pecsétes levél nagyságos urunknak, a fejedelem őfelségének, Várad várából — hadarja a behemót termetű várnagy. Szemét Anna vállának fehérsége vakítja.

— Rögvest felkeltem őfelségét — szól Anna és becsapja az ajtót, csak úgy reng.

*

Az ebédlőben fáklyát gyujtanak. A fejedelem kilép az ágyasházból. Mögötte Anna.

— Géczy nagyságos uram levele ez írás, felséges fejedelem — mordul a hajdu és nyujtja a pergamentet.

Báthory Gábor letöri az írás pecsétjét, lobogó fáklyafénynél olvassa. Húgához fordult:

— A hajduk... a hajduk is elhagynak, Anna. — Fiús ajka lefittyed, szemöldöke összeráncul. szeme villog, ajkai elvékonyodnak. — De, az ebanyját! — szörnyű káromkodás szakad belőle.

— Mit teszel, Gábor? — kérdi Anna riadtan.

— Vissza Váradra.

— Hátha kelepce? Géczy uram már eladott egyszer.

— Most az ő feje is inog a nyakán — nevet keserűen a fejedelem. — Férjed urad már Kassának nyargal. Viszi hitlevelem Thurzó nádorhoz. Aztán, jaj neked, Erdély!

— Jaj neked, te fekete főkapitány. Bethlen Gábor uram, gűnyfejedelem! — tör ki Annából az indulat.

— Hajh... nagyon szereted Bethlen uramat — szól epésen Báthory Gábor.

Aztán búcsúznak.

*

A napfény átdöfi lándzsáját az ablaklantornán. Dél van. Halkan nyílik az ajtó a váradi várban. Géczy uram és Abaffy kapitány a szobába lépnek.

A fejedelem talpra szökken a heverőről. Szeme még félig lehúnyva. Fiús termete sudáran magasodik. A két főember köszön. Őfelsége asztalsarokhoz támasztja kardját, nagy markát nyujtja.

Abaffy sóváron nézi a kardot:

— Csodamívű penge, nagyságos uram.

— Arabus acél. Írás is vagyon rajta. Fogja kegyelmed — és már nyujtja a meztelen pengét.

Géczy hátrább lép. Abaffy feje fölé emeli a kardot. Megsuhintja...

De már hosszú, hegyes vadásztőr van a táltos kezében. Szeme szikrázik. Lónyay Farkas belép az ajtón. Abaffy leereszti a kardot.

— Csodamívű ezen acél, felséges uram — szúrja ki fogai közül a szókat. Visszaadja a kardot, azzal meghajol s elmegy. Géczy utána.

— El akarnak veszejteni e főebek! — dühöng Báthory Gábor.

— Jól elbánt velek, nagyságos uram — mondja Lónyay Farkas.

*

Délután van. A fejedelem íróasztalánál ül a váradi várban. Levelet ír a német királynak. Géczy felszakítja az ajtót. Esze nélkül ront a szobába.

— Im lássa, nagyságos uram — kiáltja Géczy lihegve és az ablakot tárja, — tekintsen ki felséged.

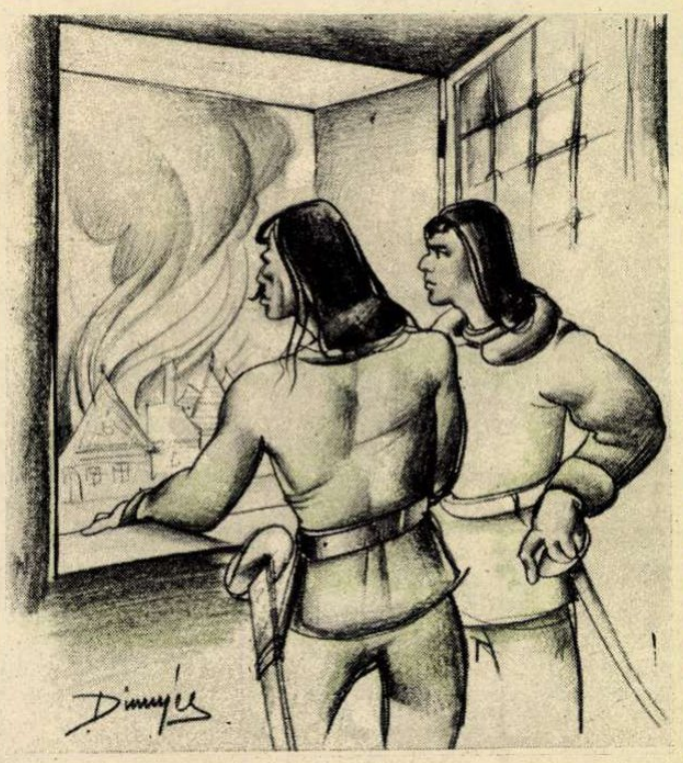

Báthory kitekint. Velence felé, túl a várfalon, házak lobognak. Fényük és füstjük idáig látszik.

— Dúlnak a hajduk, hazamennek, szerteszélednek — hadarja Géczy. — Híre vagyon, hogy felséged már elfutott az ecsedi várba!

Báthory kemény pillantást vet rá. Kurtán mondja. Szemrehányóan.

— Ez a te míved, Géczy!

— Isten a tanum, nagyságos uram! Mutassa meg nekik magát, felséged.

— Álljon elő Bocskai király hintója — mond Báthory hirtelen elhatározással.

*

Tíz ménló van Bocskai király hintója elé fogva. Sárgák, pirosak, kékek. Valahány újonan festett főló. A hintó megreperálva... három céh kezét dícséri.

Őfelsége ráhuppan a törökbársony ülésre. Karjával hívja Géczyt, hogy mellé ülne. De az már lóháton hetykél Abaffy kapitány mellett. Lónyay Farkas és a Komáromy gyerek is odaugrat.

Báthory füttyent főebének, ki a széki véres éjszaka óta kíséri.

A főlovak ficánkolnak, kaparnak. A kocsis cserdít, a hintó zörögve indul. Kigördül a várkapun a velencei útra. Mustrára állított hajducsapat tarkáll balkézt az úton. Előtte a három hajdukapitány: Ladányi, Szilassi, Zámbó.

A lovak megtorpannak, toporzékolnak. A hintó zökkenve megáll. Az útsorompó le van bocsátva. A fejedelem felemelkedik. Ekkor a hajduk rája puskáznak.

— Árulás — hördült fel Báthory és el, ki a hintóból.

Fut a fejedelem. Le a Pecepatakhoz. Húzza sebesült lábát. Megáll, neki veti hátát egy fűznek.

— Hej, Géczy, Abaffy uramék, ide hozzám!

De az urak csak állnak. Géczy ajkán kaján vigyorgás. Abaffy elfordítja a fejét. Lónyay és Komáromy odarugtatnak a fejedelemhez. De már elkésnek. Vagy nyolcvan hajdu zúdul őfelségére, őket levágják útban.

Báthory, a sárkányfi magára marad. Csak a főeb acsarkodik mellette. Tépi, marja, húzza a támadókat. Hajh, de elrúgják.

Báthory Gábor, meglyukasztva szakállas puska golyóbisától, lerohanva áruló hajdu gazoktól, áll gőgös arccal, fának vetett egyenes háttal, kardja kezében. Nem adja olcsón. Sárkányvér. Táltos.

Harcol elszántan. Hősen. Fejedelmien. Ha volt ezer vétke, valamennyit levezekelte ezen a percen. A támadók megtorpannak. Ez nem ember: táltos.

Hajh, de Szilassi kapitány oldalba kapja. Szeme közé vág:

— Ehen az ecsémért, nagyságos uram — rikoltja.

A fejedelem vére kifröccsen. Szeme kidagad. Már nem lát. Befelé néz. A lélek legfenekére.

Kardok csattognak. Pengék zizegnek, lándzsák döfölnek felé. Még szúr, vág, védekezik. Karja teszi kötelességét.

— Nesz a feleségemért, nagyságos uram — üvölt Zámbó Mátyás kapitány.

Már alig hallja a hangot. Leroskad. Nem lát, nem hall, nem érez.

Ott van az ecsedi várban, atyja uránál, látja halódni gőgös mereven... Most meg Zámbónét.., ebanyja, parasztrimája, nem kell! Ebben a percben már senki. Se Imreffyné, se Csáky Krisztinka, se Török Kata, se a többi ezernyi.

Hanyatt fekszik. Szeme kidülled. Mereven égnek bámul. Anna hófehér, Báthory-arca fénylik felette. Fekete haja lecsüng az égből. Zuhatag... ébenszínű bársonyzuhatag. A fekete haj mind sötétebb lesz, mind feketébb... Már nem is haj, már szakáll... rengő, fekete szakáll. Fekete ember szakálla. A székelyek főkapitánya magasodik föléje. Nő, növekszik, nyúlik, elterjed, feltornyosul, komoran, magasztosan, rendületlenül. A fejedelem halódó melle felhördül: Bethlen Gábor.

Valaki fölé hajol és keresztüldöfi. Nekiesnek hűlő testének és lehúzzák díszes ruháit. Rabló, bitang zsoldoshad felpredálja a — zsákmányt.

Testét a Pece patakba vetik, azután eltakarodnak.

Főebe van csak mellette. Szörnyű sebeit nyalja. Szüköl.

Lehull az alkonyat.

Az eb felüvölt az égre. Vonít. A táltost siratja. A halott Báthory Gábort, Erdély felséges fejedelmét.

HÉTRŐL HÉTRE

A mindennapi kenyér.

Kalászban érik már a magyar búza, de a nehéz gazdasági év végét tapossuk s városokban és falvakon kinyúlnak kérőn a kezek a kenyér után. Itt vetjük, aratjuk, őröljük a magvat, itt számolgatjuk évről-évre, hogy mit vásárolhat az ország a külföldre szállított búzáért, itt biztattuk a gazdákat, hogy ne termeljenek annyi kalászost, ne szeressék annyira a búzát, s ime az apáik tudásához ragaszkodó földműveseknek volt igazuk, mert szűkre kell szabni a karaj kenyeret s így is nehezen jut a kis családoknak. Bajban vagyunk, kár lenne tagadni, mert senkit sem nyugtat a hallgatás olyan dolgokról, amelyeket mindenki tud. Mostmár bűnbakot is hiába keresünk, mert büntetésekből sohasem lesz kenyér, csak éppen a búzából, meg a hozzákevert pótanyagokból. Az elemi csapások miatt nem zúgolódhatunk, de a helytelen és rossz intézkedésekből bizony tanulhatnánk egyet s mást a következő gazdasági évre. Lehetetlenség, hogy az eltünedező kenyér ne hozzon össze bennünket! Ez már több az árviznél, ez a népünk életének kérdése s amikor ránkmered ez a kérdés az óriás búzatáblák országában, akkor mint cifra rongyot, úgy kell levessük magunkról a hiúság, a büszkélkedés, a nagyzolás és az áltekintélyféltés szellemi semmiségeit, hogy riadtan, közös becsülettel és jószándákkal, győzők és legyőzöttek, ellenzékiek és kormánypártiak, minden vélt titok felfedésével megbeszéljük egymás között magyarul, hogy mit lehet cselekedni sürgősen a szükség enyhítésére. Lehetetlenség, hogy a szűk homlok, a pártérdek és az önzés legyőzze az értelmet és a jóakaratot. A mindennapi kenyér megszáradtan kopogtat az ezerféle elzárkozás sötét kapuján s nem mondvacsinált, hanem a lélekbe ültetett magyar összefogásra int. A kenyér jogát követeli s a kenyérnek joga van ahhoz, hogy minden magyar értelmet a maga védelmének szolgálatába állítson. Elég volt a haragos, vagy a bámészkodó semmittevésből. Védjük meg a fogyatkozástól a magyar kenyeret!

Sértő Kálmán halálára.

Erős magyar parasztfiú volt s fényes szemeibe belecsodálkozott a múzsa. Másnak látta a világot, a hajnalt, az eget s a vihart, mint a falubeliek, nyugtalanság verte vándorlásba s csak a vers békítette meg. A magyar versbe belekiáltotta csodálkozásait, üdén, faluharmatosan s mikor elszaporodtak a versek, felkövetkezett velük Budapestre. Ezért halt meg Sértő Kálmán ilyen fiatalon... Kitanult és megromlott mecénásai a lápirodalomnak, degenerált tintabolondok és számító zsidó ügynökök meglobogtatták a vidéki a vidéki fiút a fővárosi mocsár fölött. „A mi emberünk" — üvöltözték. Szalonokba hordozták és förtelmes lebujokba, bárónőkhöz vitték és utcasarkokra, itatták, züllesztették, rontották, hogy leégjen róla a védő faluharmat s olyan legyen ő is, mint a cinkosok, — hogy kinevethessék... Hány magyar ősi tehetség pusztult már el ebben a hazug, eléjszakázott, kártyás, lump, zsidó szomjúságoktól megfertőzött és zsidó pénzen kitartott álirodalmi környezetben, amelynek Budapesten túl nincs párja, — más népek szerencséjére, — az egész világon. Nálunk is alkonyodik már végre-valahára ennek a leszerepelt társaságnak, talán még a szalonok is bezárulnak lassan az irodalmi söpredék előtt s csak a kávéházi asztal marad meg, gyöngébb helyeken a számukra. Azért Sértő Kálmánt még elvitték a halálba. Fellázadt ellenük szegény, amikor testét s lelkét megvizsgálta, de már késő volt. Lelkében megtisztult, új világra vágyott, erős, tiszta életet hirdetett, de a megviselt test összeomlott a pogány küzdelemben. A sirásói talán el is mentek néhányan a temetésére, cilinderben, borotváltan s félárbocra engedett irodalmi tekintéllyel — ahogy illik... Nyugodj békében Sértő Kálmán.

Funk miniszter igaza.

A német birodalom gazdaságügyi minisztere nagy beszédet mondott Bécsben s kifejtette hallgatósága előtt az új gazdasági rend alapvető tételeit. „A Németország által képviselt rendező elv" — mondotta Funk miniszter, — „éppen úgy elveti a nemzetgazdaságot szükségszerűen elszegényítő szélsőséges autarkiát, mint az eltúlzott nemzetközi munkamegosztást, amely nem számol a népek politikai és gazdasági sajátosságaival... Sem a gazdaságilag gyöngébb népek elnyomására, sem a világuralom megszerzésére nem szabad törekedni. A magunk módszerét nem akarjuk rákényszeríteni a világra, de tiltakoznunk kell az ellen az állítás ellen is, mintha a mi rendszerünk a más módszerekkel dolgozó nagy gazdasági egységekkel a méltányos megegyezést és együttműködést lehetetlenné tenné..." Funk miniszter elismerte az aranyat, mint árut, de kifejtette, hogy a német gazdálkodás és pénzrendszer behelyettesítette az aranyat a nép munkaerejével, a tekintélyállam ár- és bérpolitikájával és a gazdasági élet állami irányításával, ami a pénz- és a hitelforgalmat is szabályozza. Funk miniszter beszédének tárgyilagosságát és a világgazdasági együttműködés kérdésében mutatott készségét, ma a nyugati demokráciák egyetlen jelentős államférfiának beszédeiben sem fedezhetjük fel. Csodálatos módon, az örökös hardcsörtetés, a dogmatikus merevség és az ellenfél tökéletes lecsepülése a demokráciákat jellemzi, de Európa szempontjából szerencsés és megnyugtató körülmény az, hogy a győztes jövendő meggondolt és engedékeny, a megvert mult pedig haragos és intranzigens. Igy van ez jól, mert a biztos haladást kikényszerítik — a mult elvakult védelmezői.

Az U.S.A. elnöke

jegyzéket küldött Németország amerikai követéhez s felszólította az Egyesült Államok területén működő összes német konzulátusok megszüntetésére és a legnagyobb német intézmények felosztására. Az amerikai sajtó minden áron elferditeni igyekszik Mussolini legutóbbi beszédét s azt követeli, hogy a „megtörtént" olasz kadüzenet után, most már az Egyesült Államok mutassa meg fegyveres hatalmát. Hull államtitkár élesen nyilatkozott a francia—német közeledés ellen s a béketörekvést nevezte fenyegetésnek... A gyárakban elharapódzott sztrájkmozgalmak elé odaállították gátnak az „idegengyűlöletet", az inváziő rémét és a demokrácia állítólagos megtámadását; Leverő szomorúsággal látjuk a háborús usztás félelmetes érvényesülését, a szenvedélyek irányított kirobbanását s a szükségtelen és veszedelmes beavatkozást Európa küzdelmeibe. Az amerikai nép mérhetetlenül gazdag, földje, természeti kincsei s éghajlata évszázadokra biztosítja a lakosság bőséges ellátását, magas kultúrszintjét és boldog életét. A munkanélküliség és a gazdasági válság csak belső szervezeti hiányosságokra vezethető vissza, de ezeket a bajokat háborúval gyógyítani nem lehet! A csődbejutott európai mult védelmére vállalkozik az Egyesült Államok s mi, akik őszintén örültünk annak, hogy az emberi kultúra egy virágzó telephelyét elkerülte a háborús megpróbáltatás, most elborultan nézünk a jövendőbe, mert tudjuk, hogy Amerika közelinek látszó döntése irgalmatlanul megnöveli a szenvedéseket, felszítja a háború tüzét, elhúzza, lassítja a megoldást, de a végeredményen már nem változtat semmit! Ezért kívánjuk, hogy a meggondoltság legyőzze a felszabadult szenvedélyeket, — a csodák utolsó órájában...

Bottai olasz nevelésügyi miniszter Budapesten

A megérkezés: Giuseppe Bottai Hóman Bálinttal.

HAZAJÖTTEK

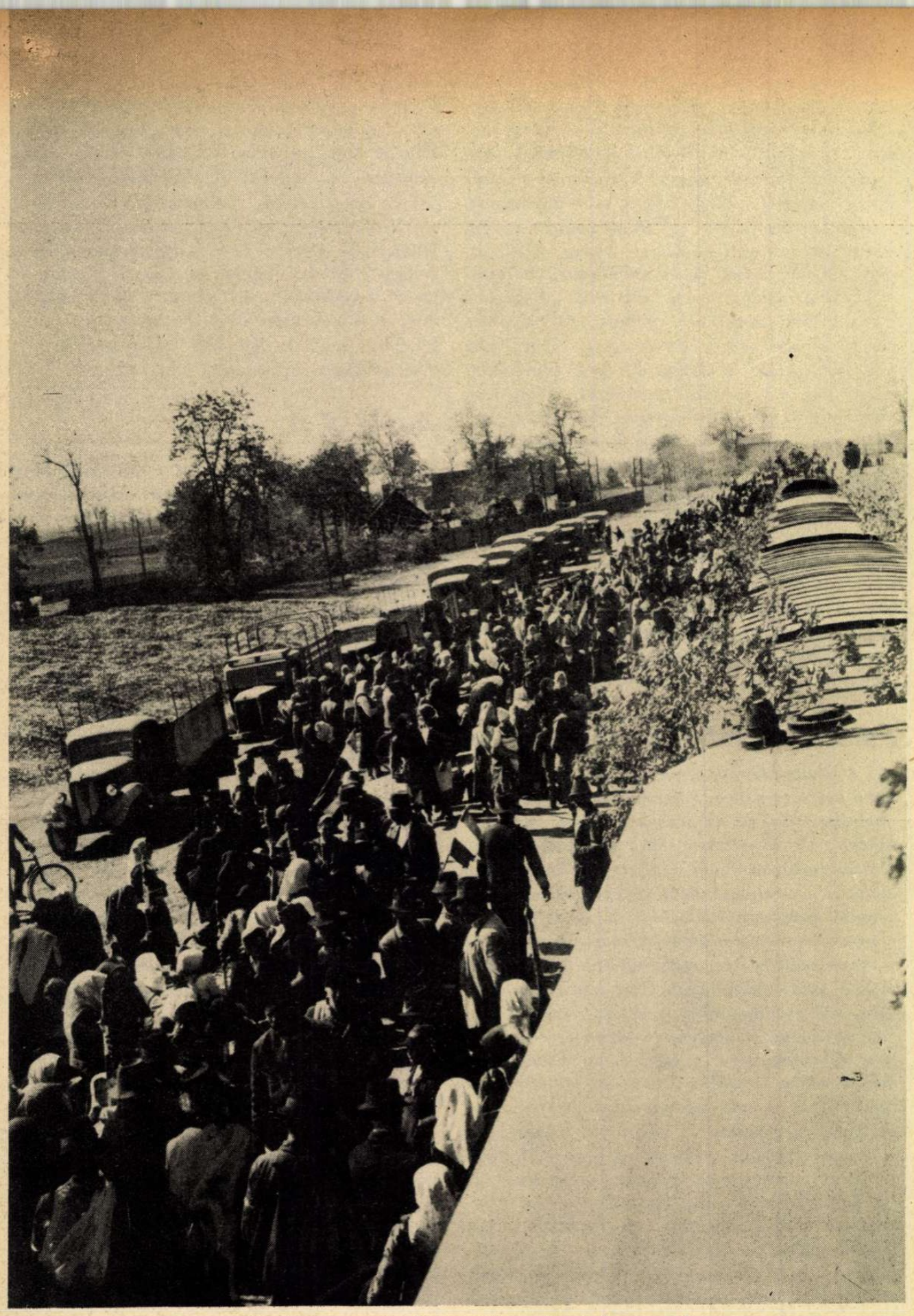

Virágos vonat ontja Bácstopolyára a hazatérő magyarokat.

Hadikfalva, Józseffalva, Fogadjisten, Andrásfalva és Istensegits magyar népe letelepedett a Bácskában.

Meghatottan és örömmel számolunk be a nagy történelmi eseményről Magyarország Kormányzójának megörökített születésnapján, hogy a Bukovinába kiszármazott székelyek visszatértek édesanyjukhoz, s elhelyezkedtek az ősi magyar családban, hogy onnan többé soha ki ne szakadjanak s fajtájuk bebizonyított szeretetével, fajtájukat, a magyarságot erősítsék.

A trianoni Magyarország szomorú évtizedeinek ez a telepítés a legméltóbb megtagadása, ez a felelet a magyarság megsemmisítésére összeállott szövetkezésekre, ez az erőnek, az öntudatnak és a fajszeretetnek legszebb bizonyítása. *Becsület és tisztesség illet mindenkit, aki résztvett évtizedünk legnagyobb alkotó munkájának megszervezésében és végrehajtásában.*

*

Meglátogattuk az új magyar községeket, misét, keresztelőt, esküvőt, népünnepséget és szorgalmas munkát láttunk mindenfelé; magyar szó csendül az élettel megtöltött dobrovoljác telepeken, magyar gyerekek játszadoznak a fák hűs árnyékában s a szél piros-fehér-zöld színeket lenget szabadon a napfényben.

Értelmes, keményre faragott magyar arcok. *Rengeteg gyerek!* Csak így lehetett megmaradni a vér elapadása nélkül az idegenségben, a román áradatban a nyelvhatárok szélén, a mádéfalvi veszedelem kétszázéves száműzetésében. Mosolyogva mutatnak nekem egy bukovinai kalapot. Orosz formálta, román dolgozott rajta, zsidó kereskedett vele, de a belsejébe ott feketéllett az írás: — *„Kossuth kalap ...“* Nem vette meg másképen a bárhol konok székely. Százesz-

Első esti ima a drága anyaföldön.

Szeretettel ételik a magyar katonák a hazavándorolt gyerekeket.

A BUKOVINAI MAGYAROK!

2310 család 10,357 lélek költözött az idegen szerb telepesek helyére. Megindult az alkotó munka s a közel 200 esztendős bujdosásból megtért magyarok művelik a drága anya földet.

tendős zsinoros mellény feszül a legényeken, erdélyi hímes bekecs pompázik az asszonyokon: sok a szegény, a megüldözött, akiktől utolsó vagyonkájukat is elszedték a határon, mielőtt az ígéret földjére léphettek volna, de az elnyűtt, megviselt ruházaton rajta van a magyar jelleg. Sok újképzésű szót nem ismernek, megállottak az elszigeteltségben a régi nyelvezetnél, de kitartottak, mintha egy emberöltőn pergett volna el a két évszázad. A maguk történetét a szívükben hordozzák. A kegyetlen küzdelem az első székely templomért a faluépítés, a sok háborús megpróbáltatás, a templomégés, a jó és a rossz emberek, korok emlékezete a kis magyar községek közös hagyományainak láthatatlan táblájára vetült s onnan olvassa a gyerek, mielőtt még beiratkozna az iskolába... S a táblára világosságot rejtélyes fény vetett, fény, amely átszűrődött a magas hegyeken és havasokon a román földre, — Magyarországból... Mindig tudtak rólunk, sohasem felejtettek el bennünket, nem könyvből tanulták, hogy mikor van baj, bánat, keserűség odahaza, de megérezték s az asszonyok összehordozták a párnákat a papnál, hogy küldje haza Magyarországba az árvák feje alá...

*

A bécsi döntés után tarthatatlan lett a bukovinai magyarok helyzete. Rájuk zúdult a harag, a gyűlölet, a felelőtlen rablás, a bizonytalanság, a *fordított mádéfalvi veszedelem* s akik nem bírták már az elvadult, sistergő környezetet, vándorbotot vágtak, keresztet vetettek a maguk temploma előtt s úttalan útakon elvergődtek az őshazába. Azután megindult a feltartóztathatatlan áradat. Durva ládákba szögezték a családi holmit, elkótyavetyélték az elhozhatatlan dolgokat s szekereztek, vonatoztak családostól, magyar összetartásban *hazafelé*...

Budapesten egy fiatal pap járta a hivatalokat, szerkesztőségeket, már Kolozsvár felszabadulása óta, valami fanatikus, elküldhetetlen és lezárhatatlan makacssággal, — *Németh Kálmán*, a bukovinai magyarok papja. Eljött szállásmesternek előre, kért, könyörgött, rimánkodott, nem nyugodott bele az udvarias szavakba, lótott-futott, soványan, lázasan, pénztelenül s vasakaratát megjutalmazta az Isten. Hivatalos kezekbe került a bukovinai magyarok ügye s *Bonczos Miklós* államtitkár, a külföldi magyarokat letelepítő kormánybiztosság vezetője magyar lélekkel, gyakorlati józansággal és fáradhatatlan munkaerővel fogott hozzá a kormányzati elhatározások végrehajtásának.

Úgy mondják, hogy a vérünkben van az ellenzékieskedés, ami nem igaz, mert *nincs olyan magyar ember az országban, aki ne örülne az elismerésnek, ha nagyot, szépet, maradandó alkotást lát!* S ahogy az új telepeket járom, a földeket, a búzatáblákat, az utcasorokat, mikor elbeszélgetek férfiakkal, asszonyokkal és gyerekekkel, a berendezkedő új élet bácskai földjén érzem, hogy hivatásunk van s reményünk annak betöltésére.

Huszonöt telephelyen új magyar helynevek születtek —, nem a semmibe, hanem a magyar családbokrok alján, a bukovinai 10.357 lélek hazájának megjelölésére.

Kétszáz évig a messze idegenben a magyar anyák megőrizték az ősi nyelvet, vallást és fajszeretetet.

Vitéz Bonczos Miklóst üdvözli egy hazatért asszony.

A letelepített magyarok megkezdik a kerti munkát.

A család kis vagyonkája még ládákban hever, de a gyerekek már vígan játszadoznak.

Bonczos államtitkár, a visszatelepítés nagy munkájának lelkes és dolgos vezetője a megérkezők között.

Keresztelik a magyarföldi első újszülöttet. Vitéz Horváth József tábornok a keresztapa.

A bíró jelentkezik.

Józsefháza, Bácsjózseffalva, Hadikszállás, Hadikliget, Hadiklelke, Hadikhalma, Bácshadikfalva, Hadikháza, Hadikváza, Istenhozott, Bácsistensegíts, Istenvelünk, Istenföldje, Istenáldás, Istenkeze, Istenszeme, Bácsandrásfalva, Andrásháza, Református-Andrásháza, Bácsandrásszállás, Andrásváza, Református-Andrásfalva és *Fogadjisten* a neve az új községeknek és telepeknek, amelyek bukovinai véreinket befogadták. Áldottan dús a föld, szíves a testvéri segítség, gyorsan megindult a munka s cselekedetünkkel büszkén léphetünk a világ elé.

Bonczos Miklós államtitkárnak a hazatérőkhöz intézett kiáltványából idézzük a következőket:

„Kétszáz év után, hazavezérelt benneteket a magyarok jócsillaga, s mi szilárdan hisszük, hogy maradéktalan magyarságotok a vérség és testvériség ősi kötelékeiben felfrissül, megerősödik és gyökeret ver az áldott termőföld és a szabad otthon áldásaitól.“

„A Haza parancsa, hogy *a termelő munkának egy pillanatig sem szabad szünetelnie!* Nem szabad megtörténnie annak, hogy a magyar kormányt szemrehányások érjék amiatt, ha a földhözjuttatott bukovinai magyarok netán rosszul sáfárkodnának a nekik juttatott gazdasággal és csak beülvén a földbe, azt nem művelnék meg, a tavaszi munkálatokat nem fejeznék be, az elnyert vagyonnal nem takarékoskodnának és a termést nem takarítanák be.“

„Testvéri szeretettel arra kérlek benneteket, hogy maradjatok egyszerűek, takarékosak, józanok és barátságosak mindenkivel szemben. Szeressétek a földet, szeressétek honfitársaitokat. Ezt a földet magyar vér áztatta, magyar álmok melengették, magyar nemzedékek verejtéke öntözte s megérdemli, hogy szeretet, béke, összetartás és népi kultúra lakozzék rajta.“

„Tegyetek esküt — hazatért magyar Testvéreink —, hogy ezt a földet sohasem hagyjátok idegenektől elorozni és ha kell fegyverrel és véretek áldozása árán is megoltalmazzátok magyarnak, a magyar Haza örök földjének.“

A kis házacskák tiszta szobájának falán függ, ez az első üdvözlés, lelki parancsnak és buzdító elismerésnek. A bukovinai székelyek tudják, hogy a kálváriás út végére érkeztek, — a feltámadáshoz...

*

Ebben az esztendőben még vagyonközösségben élnek a hazatérők. Egyelőre csak az magántulajdon, amit magukkal hoztak. A többi: a bútor, a munkaeszköz, az állatállomány közös s az aratás után és ősszel történik meg az igazságos szétosztás és a földtulajdon átvétele.

A letelepítő kormánybiztosság hatáskörébe *53.000 kat. hold* bácskai föld került s ezen a terü-

Esti megbeszélés a telephelyen. Sok a gyerek, hála Istennek!

Rend, tisztaság a frissen meszelt házak során...

Jobbízű az ebéd is hazai földön...

Nem készült még el a családi fészek, közösen étkeznek a magyar telepesek.

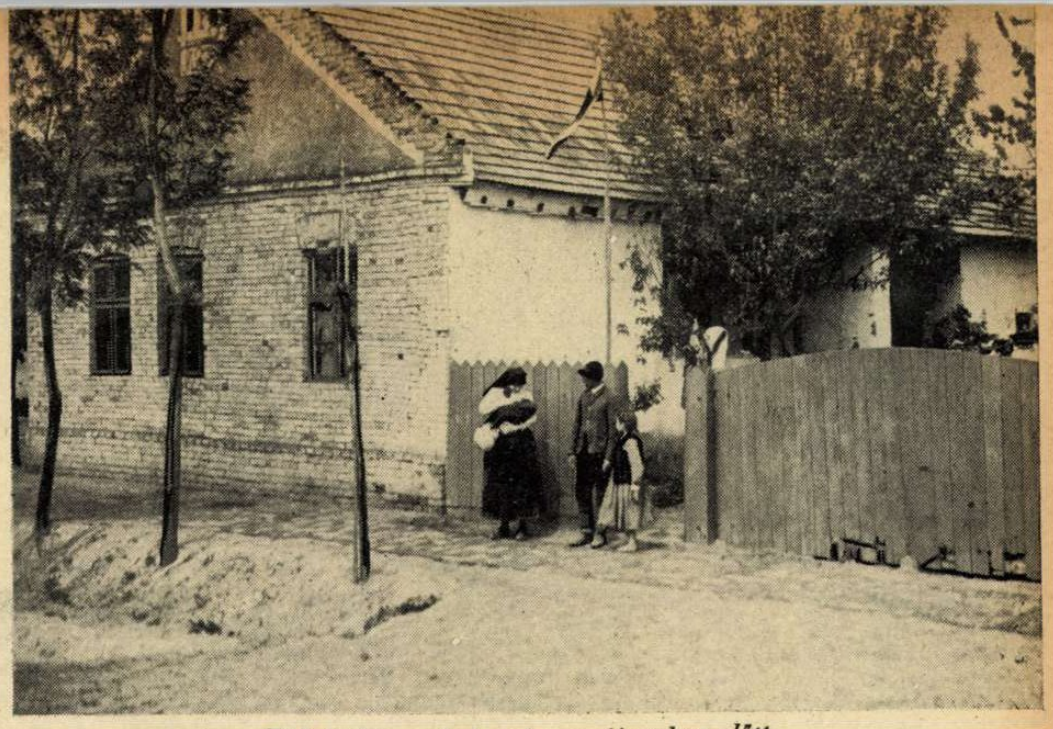

Első kiállás a kiskapuba az új otthon előtt.

leten, *a m. kir. honvédség, a Vitézi Szék, a hatóságok és a kormánybiztosság vállvetett munkával teremtette meg az új életet.* Papok, orvosok, zöldkeresztes nővérek, jegyzők, tanítók már elfoglalták helyeiket, a gazdasági felügyelőség vigyáz a mezőgazdasági munkák rendjére, saját bíráik vezetése alatt fejleszti ki a székelység a községi életet, ahol a családi tűzhely még nem épült fel, ott a közös étkeztetés segít s ahol nincs templom, ott az Isten szabad ege alatt fénylik az oltár...

Ezer kis ügyben szükséges a gyors, az állandó és közvetlen intézkedés, hogy a fejlődő élet meg ne akadjon, élelmiszerről, szerszámról, ruhaneműről, bútorról, evőeszközökről kell gondoskodni s a jóakarat átsegíti a telepeseket és a vezetőket az első, magasan tornyosuló nehézségeken.

A román kormánnyal történt megállapodás értelmében 1941 június hó 1-től, *Floreni* román határállomásról már magyar kísérettel szállítják haza a bukovinai magyar falvak lakosságának hátramaradt részét. *Hazajön az egész bukovinai magyarság!* Vonataik virágosan robognak Szegedre, Ujvidékre s egyszer, mint a mesében, így teljesedik be az álmunk: *együtt leszünk s egyet akarunk Magyarország boldogulásában!*

Bukovinai székely testvérek! Valóban a magyarok jócsillaga vezérelt haza benneteket!...

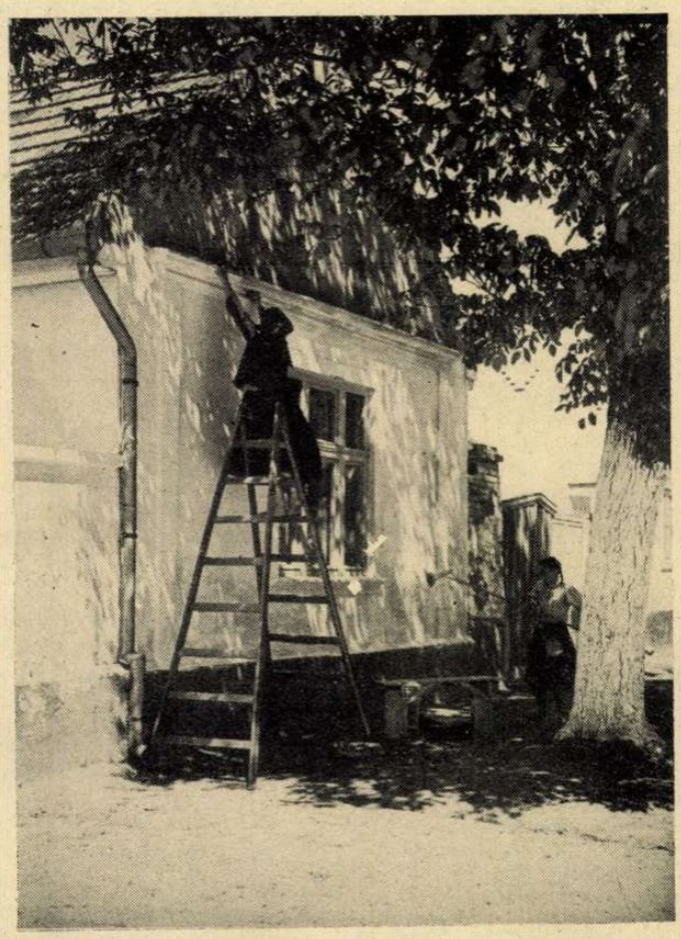

Hófehér magyar otthonná lesz az egykori, cifra csetnik-porta.

Az új határban...

Lemossák a bukovinai port a fiatal magyarról...

Az ősi, örök élet; a dús Bácskában szántanak már a kétszáz éves bujdosásból megtért székelyek.

Hunyadi András törlesztése

A jegyespár.

Zebegény, 1941 június.

Marika apró, kis lányka, aranyos kis jószág; élénk, vidám és boldog. Szemei fürgén szaladgálnak körbe és bámulják az embert és a tárgyakat, melyek látására rövid másfél esztendő alatt még alig volt ideje megszokni. Szülei pedig még nála is boldogabbak, mert kincs egy ilyen apró kis ember-lányka; értéke alig fejezhető ki fogható és érzékelhető emberi érték-egységekben: egy vagyont ér, vagy még annál is többet.

De Marika még annál is többet ér, mert van Magyarországon egy intézmény, egy jogi személy, amelyik Marika létezését pengőkben kifejezhető módon is méltányolja és tartozik-követel könyveiben 100 azaz egyszáz pengőt írt Marika révén tekintetes *Hunyadi András* úr, zebegényi lakos számlája javára...

*

Hunyadiék kis portán laknak a zebegényi, Kolozsvári utcán. A kis porta nem az övéké, idősebb Hunyadi úré, aki szívesen látja házában a fiatalokat. *Hunyadi András* a vármegye alkalmazottja; foglalkozására nézve út-őr; felesége *Horti Mária*, azelőtt szobi lakos, foglalkozására nézve varrónő. Marika az ő szemük fénye, — de az út elég hosszú addig, amíg egy magyar út-őr és egy falusi varrónő elérkeznek egy ilyen kedves, aranyos kincshez.

Sok minden kellett hozzá és úgylátszik, nem utolsósorban az a 400 pengő, amit az EPOL adott nekik kölcsönbe. Ennek a kölcsönnek a törlesztése — az első részlete — a kis Hunyadi Marika.

Marika: az egyesszámú Epol-apróság

Természetesen minden második mondatuk és minden gondolatuk fele: Marika. De azért mosolyogva emlékeznek a multra is:

— *Két évvel az esküvőnk előtt ismerkedtünk meg a szilveszteri bálon. Azután két évig jegyesek voltunk.... nem, az nem sok idő, errefelé két évig szoktak udvarolni a legények általában. De nálunk még tovább tartott volna a jegyesség, ha az EPOL...*

Így, a házassági kölcsön összesegítette a fiatalokat. Ez az intézmény nem nagyon régi; *Hunyadiék voltak az elsők* akiket fedél alá segített. Négyszáz pengő a kölcsön, hozzá egy babakelengye és egy bölcső; ez minden, ennyit kapnak a házasulandók. Eddig 65 kölcsönt adtak ki és a kölcsönt igénylők becsületére legyen mondva: már ötvennégy portán gőgicsél egy-egy kis EPOL-apróság. Közöttük a legelső, a legidősebb, a kis Hunyadi Marika.

A négyszáz pengő bizony nem sok, de...

— *Azért tessék elhinni: nagyon sokat jelent! Nekünk bizony azt jelentette, hogy egybekelhettünk, mert ezen a pénzen rendezkedtünk be; éppen egy szoba bútort tudtunk venni rajta. Ha ez nem lett volna, akkor addig kellett volna várnunk, amíg összegyüjtünk egy bútorravalót. Az pedig sok idő!*

Bizony sok idő, amíg egy vármegyei út-őr havi 85 pengő fizetéséből és kis lakbéréből össze tud takarékoskodni egy házassághoz való bútorravalót. De erre nem volt szükség. Most pedig? — hozzá jön még egy kis családi pótlék. Mária asszony is keres valamit varrással és Marikáéknál ha nincs is bőség, de a gond sem kopogtat az ajtón...

Marikáért mindent . . . !

Marika közben megbékül az idegennel, akitől eddig ijedten húzódozott és már játékaival kezd dicsekedni. Mert van neki; keresztanyja, gróf Károlyi Lászlóné, a zebegényiek Napraforgó grófnéja, is ott járt nemrég, hozott Marikának egy valódi, kerekeken guruló Barikát. Marika most azt szeretné megmutatni és a mama indul is érte. És így vesszük észre, hogy a mama bicceg. Meg is kérdezzük: mi történt?

— *Az úgy volt, hogy Marika künn játszott az utcán én meg az ablakból néztem és vigyáztam rá. Azután egyszerre csak hallom, hogy tülköl egy autó... a sarkon meg kanyarodó van, onnan észre nem veszi a gyereket; kidltottam, de Marika nem figyelt rám... nem volt mit okoskodni: kiugrottam...*

Marikával nem történt semmi baj, de a mama bizony lábát törte. Mindezt mosolyogva és szinte boldogan mondja el: milyen parányinak is érez az anyai szív egy ilyen áldozatot?

Tudomásul kell még vennem, hogy Marikának már 12 foga van és mindent beszél már. Gyönyörű boldogság ez! Soha emberek adósságot ilyen boldogan nem törlesztettek még...! De mi lesz a következő részlettel?

— *Ó...! Hiszen majd lesz az is* — nevetnek boldogan össze Hunyadiék. — *De most... egy kicsit várnunk kell. Nehéz most az élet; majd ha vége lesz a háborúnak...!*

Sok-sok ilyen kölcsön kellene

Megint a kölcsönre kerül a szó. Áldás... de...

— *Kevés! Nem is a pénz; hozzásegíti az embereket a házassághoz és ez az egész. Talán ha többet adna, nem is tudnák megbecsülni. De keveseknek jut. Csak itt Zebegényben elkelne...*

Összenéznek, kicsit számolnak:

— *... vagy 15—20 kölcsön. Annyian vannak, akik már kitartanak egymás mellett második esztendeje. Ezek előbb-utóbb összeházasodnának, de bizony majdnem mindegyiknél hiányzik még valami...*

Zebegényben 15—20, a megyében már sok száz, az országban pedig sok-sok ezer. És ha meglenne, talán kitörölné jelenünkből-jövőnkből azt a sok szomorú adatot, amit egyik nap hallottunk *Antal Lajos* előadásában a magyar születési statisztikából.

*

A házassági kölcsönök ügyét az EPOL karolta fel. Amit akart, azt elérte: bebizonyította, hogy hasznos és célravezető. Most már a törvényhozásnak kell megtennie a következő lépést: a házassági kölcsönök törvényes rendezése a leghatásosabb és legáldásosabb cselekedet volna a magyar családvédelem terén.

Hunyadiék esküvője.

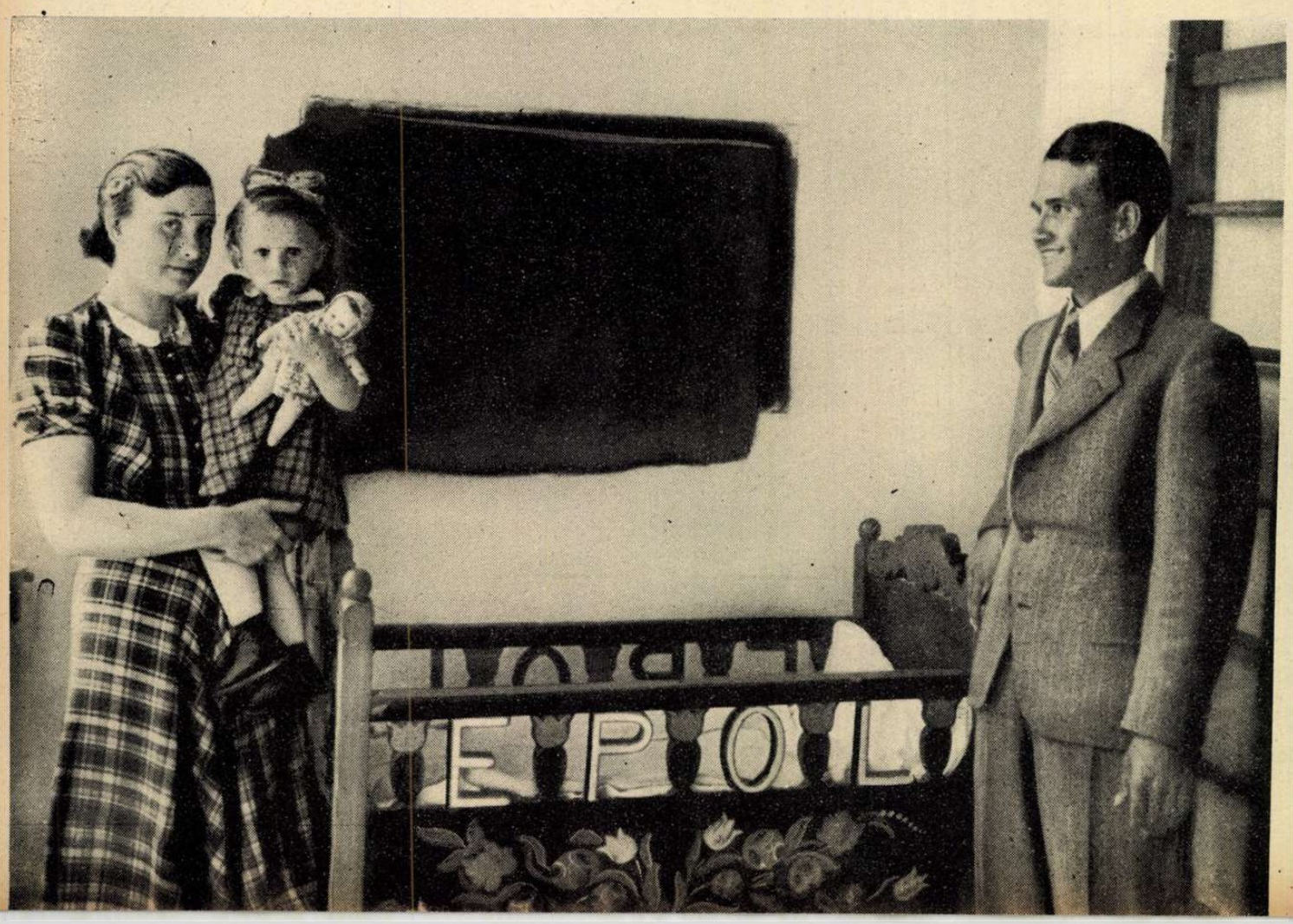

Magyar politikai élet

Az elmult héten, hosszabb szélcsend után, megelevenedett ismét a belpolitikai élet, *ha nem is a tartós munka jegyében.* A képviselőházat tízhetes szünet után hívták újból egybe, hogy beterjesszenek olyan javaslatokat, amelyeknek intézkedéseit a miniszterelnök és kormányának tagjai, mint *megvalósítandó feladatokat,* jelöltek meg nyilatkozataikban.

Az érdeklődés, a várakozások előterében *a zsidókérdés újabb, kiterjesztő rendezése* állott, de kézzelfogható javaslattá a reménységekből egyelőre csak *a házassági jog módosítása,* a keresztény-zsidó házasságkötések eltiltása és büntetése s *a zsidó ügyvédek kamarai jogainak csökkentése lett.* Sok szó esett újabban *a gazdasági őrségváltás* messzemenő megvalósításáról is, új javaslat vagy rendelkezés azonban, sajnos, nem született. Ehelyett *Bárdossy* László miniszterelnök erélyes hangú felszólítást intézett az érdekeltekhez, *a gazdasági élet vezető pozícióiból való önkéntes távozásra.*

A kormány

tagjainak megnyilatkozásai közül a héten *a legnagyobb érdeklődés kétségtelenül a miniszterelnök beszéde felé fordult,* aki római útjáról visszatérve, tájékoztatta a kormánypártot külföldi megbeszéléseiről és *közeljövő. belpolitikai munkaprogrammjáról.* Az aktuális kérdések közül a kulcspozíciók átadásáról tette a legjelentősebb nyilatkozatot, miután *a vegyesházassági tilalomról* s a többi három, beterjesztett javaslatról megemlékezett.

BÁRDOSSY LÁSZLÓ erre vonatkozólag ezeket mondotta: „Bemutatkozó beszédemben azt voltam bátor hangoztatni, hogy a magyar gazdasági élet vezető állásaiban mielőbb *keresztény, öntudatos, magyar szakembereket kívánok látni.* Az erre irányuló felhívás világos és érthető volt, mégis, sajnos *hetek telte el anélkül hogy a felhívásnak megfelelő eredménye lett volna.* Néhányan voltak, akik megértést mutattak és alkalmazkodtak a magyar közvélemény kifejezésre juttatott elhatározásához. Ismétlem, *csak néhányan voltak,* akik példát adtak. A példa követésre vár. Nem akarom feltenni, hogy azok, akiket ez a kérdés közvetlenül illet és érint, *a magyar kormány szigorú intézkedéseit akarnák provokálni.* Innen is csak azt ajánlhatom nekik, vonják le ők is a konzekvenciákat abból, *amit a magyar közvélemény, mint határozott kívánságot elébük állított és elvár tőlük.*"

A nyilatkozat erőteljes feltűnést keltett; politikai körökben azonban *nem tartják valószínűnek, hogy a miniszterelnök felszólítása meghozza a kívánt eredményt.* Ebben a pillanatban ugyanis az a lélektani helyzet, hogy minden kulcspoziciós zsidó *félszemmel a másikat nézi,* a másik kiugrását várja, miközben — *egyik sem távozik...*

A Ház

az elmult hét keddjén tartotta a szünet után első formális ülését, amelyen a kormány tagjai beterjesztették az elkészült javaslatokat. A pénteki érdemleges ülésen *a kivételes hatalomnak újabb négy hónapra való meghosszabbítása* után folytatták a közellátás érdekeit veszélyeztető cselekmények büntetéséről szóló javaslat tárgyalását, amelyet még a *Teleki*-kormány idején kezdtek meg.

FESTETICS DOMOKOS gróf, (magyar élet párti) az első felszólaló, hangoztatta többek között: *A Kocsóhüggyel kapcsolatban meg kell büntetni a bűnösöket,* az árdrágokat viszont rehabilitálni kell. A közellátás terén kifogások merülnek fel a vásárlási könyvekkel kapcsolatban s *panaszt kell tenni bürokratikus nehézkességek miatt* is. Vigyázni kell arra, a keresztény kereskedők a rendelkezések folytán ne járjanak rosszul. A közellátás terén egyrészt erélyesebb intézkedésekre, másrészt *átfogóbb rendezésre* van szükség. A fontos kulcspoziciókba a zsidók helyére keresztény szakembereknek kell kerülniök, *nem pedig Aladároknak.*

NAGY LÁSZLÓ (magyar megújulás pártja) leszögezte: a kormánytámogató szónok megállapításai után *nehéz ellenzéki beszédet mondani...* Megjósolták, hogy a közellátásügyi minisztérium működése növelni fogja a zavart. A miniszter nem váltotta be a személyéhez fűzött nagy reményeket; *a közellátás terén ma sokkal nagyobb a zürzavar és igazságtalanság, mint kezdetben.* A tárgyalás alatt lévő javaslat a még meg nem lévő irányítást védi büntető szankciókkal, amelyek pártpolitikai célokra is felhasználhatók.

RELBEL MIHÁLY (kereszténypárti): *a bürokrácia megnehezíti az ország közellátásának biztosítását.* Egyik *ötezres* lélekszámú községben például mindössze *hatszáz* cipőre való bőrt utaltak ki.

BRAUNECKER ANTAL báró (erdélyi párti): A kormány jóindulatú gondoskodása ellenére *Erdélyben igen nagy az ellátatlanok száma, amihez bürokratikus nehézségek és visszaélések is járulnak.* Előfordul, hogy helyi hatóságok vetőmagot foglalnak le és megakadályozzák a vetést mert *a vetőmagot bűnjelként kezelik...* A javaslatot úgy fogadja el, hogy annak végrehajtása meg kell szűntesse *az erdélyi zsidó és román lakosság szabotálását.*

MATOLCSY MÁTYÁS (nyilaskeresztes): A mezőgazdasági termelés fokozását *nem lehet elérni büntetőjogi javaslattal.* A falu szükséghelyzetére jellemző, hogy egyik pestkörnyéki községben *Komlós-Kohn nevű zsidó 10 filléres kilónkénti felárral lisztutalványokat árusított,* amelyeket különleges kapcsolatai révén tudott megszerezni. Az Alföldön megfeledkeztek a baromfitartáshoz szükséges *takarmány* biztosításáról a *tejtermelés* pedig a „Köztelek" című lap adatai szerint is 30—40 százalékkal visszaesett, a megígért rendezés hiányában. Az ellenzék szívós harcára a kormány *mindig enged egy kicsit,* de az a baj, hogy *egyet hónappal mindig elkésik.* A mezőgazdálkodás irányítása nélkülözi a tervszerűséget. *A büntetés könnyű, menni fog;* kérdés azonban, hogy a termelés irányítása és átállítása *lejut-e az utolsó gazdaudvarig?*

TOTH JÁNOS (nyilaskeresztes): Elsőrendű érdek *a mezőgazdasági munkásság élelmének biztosítása. Tarthatatlan állapotok vannak a zsirkérdésben és a hízlalási kérdésben* és a tejtermelés terén is. Előbb irányítani és segíteni kell, azután büntetni.

RADOCSAY LÁSZLÓ igazságügyminiszter: Egységes felfogást lát a Házban az ekintetben, hogy aki a közellátás érdekeit súlyosan veszélyezteti, az bűncselekményt, súlyos bűnt követ el a nemzeti közösség ellen; *ez a hangulata az egész országnak.* Elismeri, hogy a javaslatnak a konstrukciójában *van valami szokatlan, van, ami az ideális jogszabályoknak, az ideális büntetőjogi szabályozásnak nem egészen felel meg.* Ezt elismeri maga is, itt azonban nem arról van szó, hogy százszázalékosan elérjük az ideált, hanem azt meg akarjuk közelíteni az adott lehetőségekhez képest. Nyilvánvaló, hogy *kellenek a büntetőjogi szankciók,* ha pedig kellenek, akkor ezek *csak vétségi és büntetti szankciók* lehetnek. Ha a javaslat szövegében itt-ott *vannak bizonyos homályos részek, mint ahogy vannak, az ezekre vonatkozó javaslatokat meghallgatja a részletes vitában és* minden jobb szövegezést elfogad.

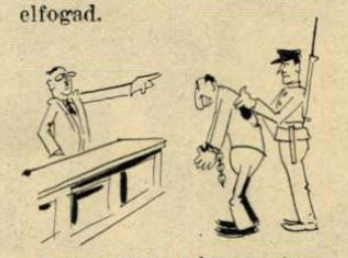

ILOVSZKY JÁNOS (magyar élet párti): Foglalkozni kell a Matolcsy Mátyás által említett *Komlós-Kohn-féle üggyel,* amikor a zsidó pénzért árusított engedélyt. A zsidóságnak a legsürgősebben el kell hagyni a helyét négy vonalon: *anyagbeszerzői, igazgatói, vezérigazgatói, anyagszétosztási és hitelügyi pozícióban nem maradhat zsidó.* Árukiutalást csak nem zsidóknak szabad kapniok addig is, *amíg a kormány meghozza a harmadik zsidótörvényt,* amelyre sürgősen szükség van.

PIUKOVICH JÓZSEF (magyar megújulás pártja) a keddi ülés szónokainak sorában a közellátás hibáit elsősorban *szervezési okokra* vezette vissza. Idézte egyik ősének, Piukovich Mik ósnak az 1700-as évek végéről származó írását a magyar közállapotokról; eszerint törvényeink némiképp olyanok, mint a pókháló: *az apró állatokat megfogják. de a nagyobbak akadály nélkül túljutnak rajtuk.* Ennek a javaslatnak a végrehajtására *ez ne legyen vonatkoztatható!*

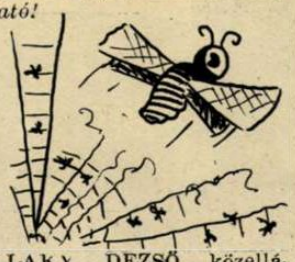

LAKY DEZSŐ közellátási miniszter hangoztatta: a közellátási intézkedések az ország minden lakosát *közvetlenül* érintik. A rosszhiszemű kritikus tehát olyan, mint *üres kamrában a bolond gazdaasszony.* Minden intézkedésével a lehetőséghez képest *legjobb* megoldást választotta. Tisztviselőkarának létszámát emelni alig lehet, mert kevés embert képeztünk ki gazdasági pályára, ezek nagyrészét pedig elviszik a magán gazdasági életbe a mai csillogó lehetőségek. A vásárlási könyvke egyetlen célja a bizonyos rétegekben lábrakapott hisztéria megakadályozása; a hatóságoknak *utólagos betekintésre és ellenőrzésre* van módjuk. *A cipőkérdés a legnehezebb probléma;* békében sem voltunk önellátók, hanem *Délamerikából importáltunk bőrt.* A sertésbőr 180 százalékban pótolni fogja a marhabőrt. Akinek *foglalkozásánál fogva, vagy közszolgálatban feltétlenül szüksége van rá,* elsősorban kap utalványt. A közellátási bizottságok működését repülőbizottságokkal fogja ellenőriztetni.

HÓMAN BÁLINT kultuszminiszter beterjesztett javaslata tartozott még a keddi ülés eseményeihez — „a közoktatásügyi igazgatási egyszerűsítéséről..."

A folyosó

beszélgetései a két ülésnapon a Házban szóvátett problémák körül zajlottak. Az igazságügyminiszter beszéde alapján *a jobboldali ellenzék tagjai felkeresték dolgozószobájában Radocsay Lászlót* és arra kérték, hogy a közellátási törvényjavaslatnak azt a részét, amely az eljárás indításának jogát a miniszternek engedi át, *ejtse el és biztosítsa a tiszta bírói eljárást.*

Legtöbb szóbeszéd *a kulcspoziciók, az Aladár-kérdés* körül zajlott. Megtárgyalták többek közt *Chorin* Ferenc lemondását és annak körülményeit, majd a gazdasági élet intimebb köreiben járatos képviselők derűs történeteket mondtak el arra vonatkozólag, hogy *a Gyosz-elnökségnek máris mennyi önjelöltje van.* Elmondták, hogy több ismert bankbárónak és iparmágnásnak is távoznia kell mai helyéről, úgy hogy a mamutvállalatok és érdekképviseletek legtöbb vezetésében a számítások szerint *összesen 64 döntő fontosságú állás kerül leváltásra.*

Elmondták, hogy minden képzeletet felülmulú arányban indult meg *az Aladárok tülekedése.* A gazdasági életnek ezek a kitenyésztettjei most szinte kivétel nélkül *magasabb régiók felé emelik tekintetüket;* három-négyezer pengős Aladárságukat szeretnék felcserélni *előkelőbb, nagyobb, kiadósabb Aladárságokra.* A Gyosz-elnökségtől kezdve ezért sorban jelentkeznek a vezető pozíciókra. A tárgyalások során bizalmasan kiderül aztán, hogy ha a vezéri zászlót nem is nyerhetik el, *hajlandók megelégedni második vonalbeli fizetésekkel is,* — amelyek még mindig lényegesen meghaladják jelenlegi Aladárságuk mértékét és jövedelmeit...

Kormányzati részről ezzel szemben hangoztatják, hogy *a szakszerűség követelményeit* okvetlenül szem előtt kívánják tartani az új őrségváltásoknál. Ennek biztosítására viszont ellenzéki oldalról *kézzelfogható, lefektetett, rendeleti vagy törvényes intézkedést sürgetnek a képviselők.*

A pártok

életében különösebb politikai zajlások, személyi események nem igen voltak a megindúló, belpolitikai zajlás első hetében. Az érdeklődés leginkább *az erdélyi párt* felé fordult, amelynek elnöki tanácsa ülést tartott s annak nyomán TELEKI Béla gróf elnök a Házban bejelentette kedden, általános érdeklődés közben a párt megalakulását.

Folytatja működését változatlanul az erdélyi párt parlamenti csoportja is, amelynek napirendjére a héten már személyi kérdés is került. KÖVÉR GUSZTÁV, az ismertnevű kisebbségi politikus ugyanis a párt megalakulása alkalmával *bírálatot gyakorolt a parlamenti csoport munkásságáról.* Mikor azután kifakadásokról hallott, amelyek ellene a pártban hangzottak el, terjedelmes levelet intézett a pártelnökhöz, annak másolatát pedig megküldötte a parlamenti csoport tagjainak is. Az elnöki tanács a levél miatt *rosszallását fejezte ki Kövér Gusztávval szemben.*

A Kövér-ügy lezárása után fogtak hozzá a pártszervezet — *fegyelmi szabályzatának* elkészítéséhez. Hogy máskor kevesebb legyen a bírálat...

Vitéz Gömbös Gyula síremléke a kerepesiúti temetőben, melyet most vasárnap, 22-én avatnak fel.

Események a nagyvilágban

Hitler vezér és birodalmi kancellár Boris bolgár cárral, aki a napokban meglátogatta a német államfőt.

Pavelics poglavnik, Horvátország vezére látogatást tett Obersalzbergben Hitler birodalmi kancellárnál.

Pavelics államfő Berchtesgadenből visszatérve ellép a felsorakozott díszszázad előtt.

Vilmos excsászár temetése. Mackensen tábornagy, Seyss-Inquart birodalmi miniszter, Vilmos egykori német trónörökös, a császárné és a Hohenzollern-ház tagjai a végtisztességén.

A magyar és a bolgár küldöttség Vilmos egykori német császár doorni temetésén.

A párisi Notre Dame kőcsipkedíszeit már évtizedek óta nem javították; most a német megszállás idején renoválják a világhírű székesegyházat.

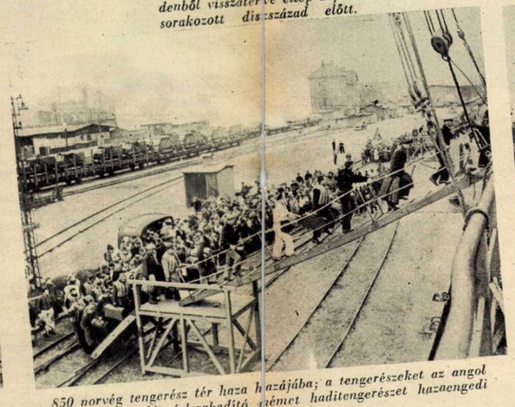

850 norvég tengerész tér haza hazájába; a tengerészeket az angol fennhatóság alól felszabadító német haditengerészet hazaengedi Norvégiába.

Svédország, június 6-iki nemzeti ünnepén a stockholmi stadionban Gusztáv svéd király is megjelent a királyi ház tagjainak kíséretében.

A stockholmi stadion június 6-án, a svédek nemzeti ünnepén.

Bárdossy László miniszterelnök legutóbbi római látogatása alkalmával búcsút vesz Ciano grófi olasz külügyminisztertől a római pályaudvaron.

Mladen Lorkovics dr., a független Horvátország külügyminisztere.

A libanoni női ifjúsági szervezet, a »Fehéringesek« díszszakasza.

Vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter Cavallero tábornok, olasz vezérkari főnök kíséretében ellép a díszszázad előtt a római pályaudvaron.

Az elveszettnek hitt Max Schmeling, a világhírű német boxoló a krétai harcokban megsebesült s most egy katonakórházban ápolják.

Ballag már a vén diák...

Fiatal, vidám magyar fiúk indulnak az életnek.

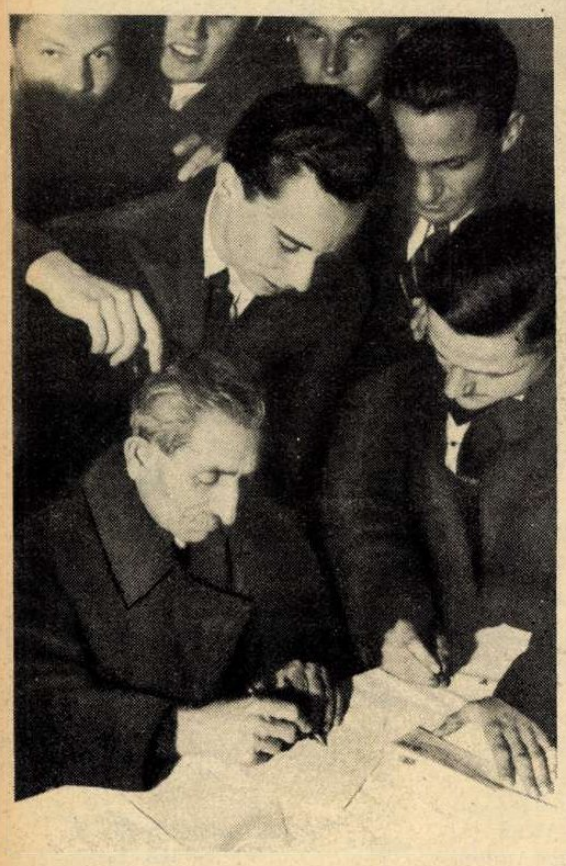

Emlékül egy aláírást...!

Isten vele, Tanár úr!

(Ráth Károly felvételei.)

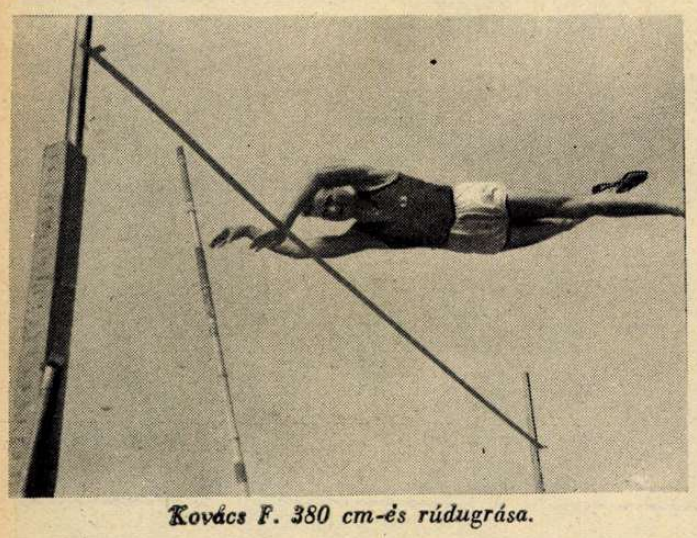

Kovács F. 380 cm-és rúdugrása.

Kulitzi világrekordra tör! Kulitzi a MAC atlétikai versenyén 52.40 cm-es diszkoszvető eredményével ragyogó új magyar csúcsot állított fel, mely a legjobb idei teljesítmény az egész világon. Nem alaptalan a reményünk, hogy Kulitzi rövidesen megjavítja a világrekordot.

Levente sportnap a Postás sporttelepen.

(Kovács felvételei.)

Az első villanyfényes esti labdarúgó bajnoki mérkőzés Magyarországon. WMFC—Elektromos 5 : 1.

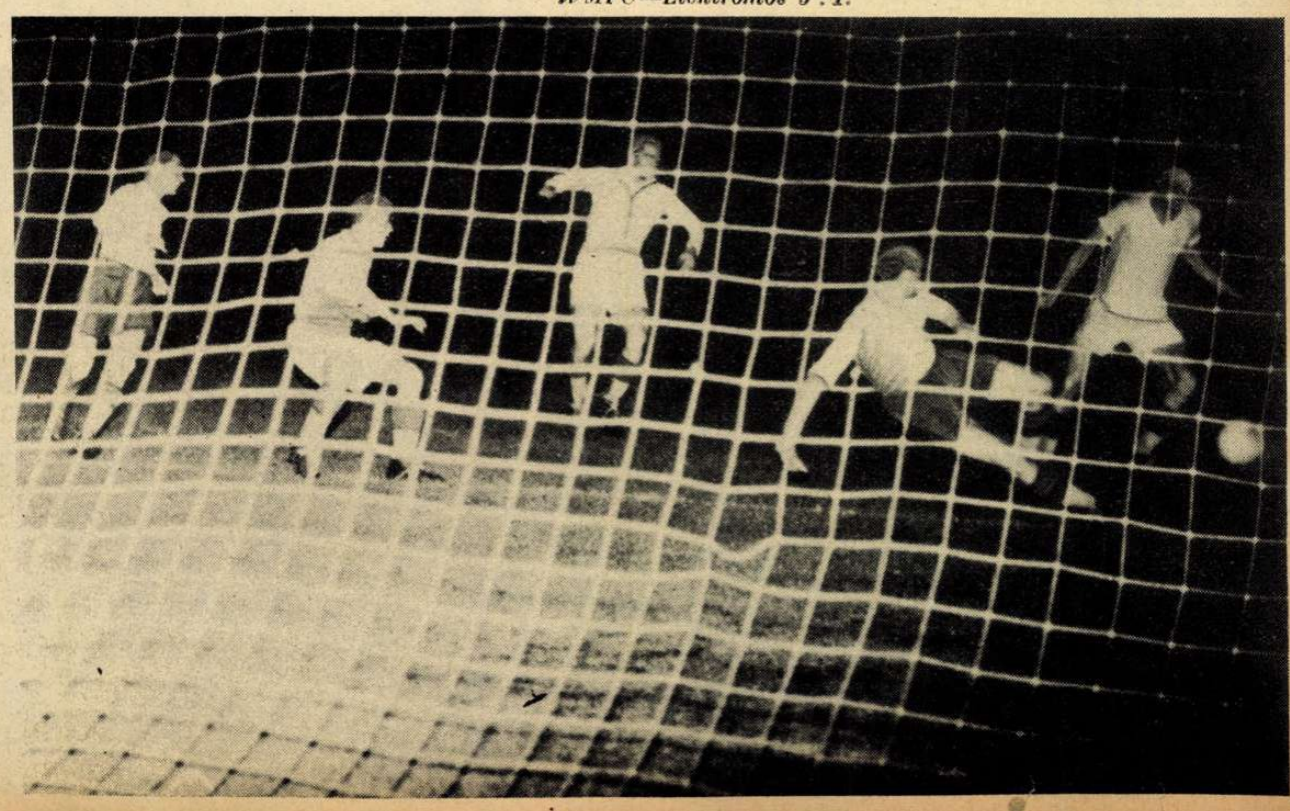

HOGY ZAJLIK AZ ÉLET ANGLIÁBAN?

IRTA: RAJNISS FERENC

A brit világbirodalom anyaországának lakosságát nehány szigorú intézkedéssel szinte légmentesen el lehet zárni a szárazföldi hírektől és befolyásoktól s azt is könnyű megakadályozni, hogy az angliai belső állapotokat ismertető jelentések túljussanak a Csatornán. Európa belsejében ezer módja és lehetősége van a hírverés szétfárasztásának. Európában a közvéleményben bírkóznak az igazságok és a hazugságok minden ország felségterületén: útazó emberek, ügynökök, vonatok, határszéli üzletemberek, barátok, ellenségek röpítik a híreket tovább. Igaz, hogy sok a haszontalan, vagy szándékos rémhír és ferdítés, *de igen kevés a titok* s a zavaros híráramlat megtisztul mindig a józan összehasonlítás és ellenőrzés szűrőjében...

Anglia körül a tenger tartja a titkokat s ezért nagyobb hatásfokkal szűrik a hatóságok — céljuknak megfelelően, — a ki- és befutó híranyagot. A közvélemény mesterséges irányítása egyszerű feladat, de a sorsdöntő időkben olyan veszedelmes, hogy az angol kormányzat a felelősség megosztására, szükségképen nagyobb lehetőséget engedélyez a szabaddá tett hírek *belső megvitatására és a vélemények kicserélésére.*

Az angliai átlagpolgár ma sokkal kevesebbet tud a világ folyásáról és az erőviszonyok összetételéről, mint az európai szárazföld lakója s cserébe ezért a komoly hiányosságért több vitát olvashat sajtójában arról a kevésről, amit tud... Ez az angol hírszolgálati rendszer csak látszólag liberális, a valóságban erősen központosított és rendkívül alkalmas arra, hogy *kifelé* jótékony ködöt árasszon a szigetország belső viszonyaira.

A kisbetüs hírek fontossága

Az egyetlen lehetőség a mai Anglia életének villanásszerű megsejtetésére *az angol sajtó kisebb híreinek, időnkénti, egyesített áttanulmányozása* s az anyagot átfogó, jellemző és sajátságos rész feljegyzése olyan rendben, hogy az olvasó a viták, kételyek, gondolatok, törekvések, rejtett célzások és egyszerű közlések sokaságából kiérezze *a vezető szólamokat.* Külön zárt világ az angol élet, amely az elkerülhetetlen változásokért befelé tusakodik önmagával s nehéz sebeit eltagadni már nem tudja. A nagybetűs főhírek ma ugyanazok az egész világon s a birodalmi és népi különbségeket inkább a kis dolgok világítják meg. a jelentéktelennek látszó adatok, rangrejtett elszórtságukban az angol lapok hatalmas oldalain.

Ezt a fáradságos gyüjtőmunkát kísérlem meg a legkülönbözőbb forrásokból; minden ferdítés nélkül, olvasóközönségünk önálló véleményének kialakítására.

Bürokrácia, élelmiszerpiac és festett harisnya

Anglia az új állami mamutszervezetek hazája lett! A közelmultban kiadott hivatalos jelentés szerint a *közélelmezési minisztériumnak* 27.919 alkalmazottja van s fizetési listáján 4,568.000 fontot számolnak el, ami magyarul, alacsony értékeléssel is 85,360.000 pengőt jelent.

A *propagandaminisztérium* 1700 központi és 609 külföldi alkalmazottat foglalkoztat 6,195.000 font kiadással. A *levél- és telefoncenzura* munkáját 9817 tisztviselő látja el. a londoni *sajtócenzura* 155 alkalmazottal dolgozik s az angliai cenzura évi költsége 2,304.000 font. Az új *repülőgépipari minisztérium* személyzete 5778 főre emelkedett s a *gazdasági háború minisztériuma* 1162 szakembert foglalkoztat. Az állami ellenőrzés nyomán gombamódra szaporodnak a hivatalok, — felsorolásukkal oldalakon át sem végezhetnénk — de sikerük megdöbbentően mérsékelt az angol közvélemény előtt.

Az angol munkáspárt júniusi ülésén Mrs. *Gould* keserűen beszélt

«az áruhalmozás és árurejtegetés botrányairól...» Amikor a hagyma ára 2 shillinggel emelkedett és bevezették az ellenőrzést a *hagyma úgy eltűnt, mintha sohasem lett volna a világon...* A kormány képtelen megoldani az élelmezési kérdést! Mindent későn és rossz helyen fog meg. Mit ér az árellenőrzés, ha közben eltűnik az áru?...»

John Parker képviselő ezen az ülésen azt fejtegette, hogy az ipari biztosok kezén csak megerősödik a *kapitalizmus* s a nagyipar néhány tőkés kezére jut. *Harold Laski* élesen megtámadta a propagandaminisztériumot, amelyben a munkásérdek nem jut szóhoz. Laski szerint a miniszter kiváló szakértője az elmúlott évszázadoknak, de a jelenkori propagandája csapnivaló.. «Ha a következő héten nem történik változás, — a munkáspárt nem támogathatja többé a minisztériumot» — mondotta Laski. (A hét már eltelt, baj és változás nincs...)

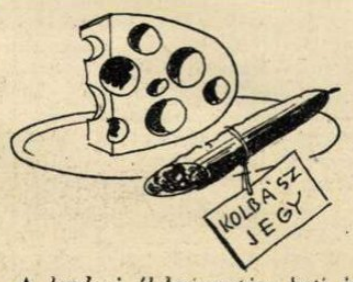

A *londoni élelmiszerpiac* heti jelentése: «Konzerv-marhahús, juhhús, és báránykínálatban erős hanyatlás. Kevés argentinai és újzélandi borjú. pulyka kapható. Hazai paradicsom és uborka nagyon drága. Spárgát kínálnak megfelelő mennyiségben és méltányos áron...»

Részletek a kisbetűs *gazdasági* hírekből: A közélelmezési miniszter reméli, hogy a *sajtellátás* rövidesen megjavul. A *kolbászárusitásra* is bevezetik a jegyrendszert. Tiltakoznak az érdekeltségek a *szarvasmarhaállomány elpusztítása ellen,* mert olyan állatok kerülnek vágásra, amelyekre csak ősszel kerülhetne sor...

Lord Woolton beszédében megfenyegette az élelmiszerspekulánsokat. Lekvár-válság fenyegeti Angliát. Woolton állandóan változtatja terveit. Először a gyümölcstermelőknek ígért cukrot a befőzéshez, azután a háziasszonyoknak s végül a szövetkezeteknek. A háziasszonyok tiltakozása erőteljes, a befőzési munka gyönge...

Az új ruházati és cipőrendelet igen szigorú. A jegyek nem készültel el idejérve s ruhaneműt az elhasznált *margarinjegyekre* adnak ki. Tisztek és katonák aláírásos bizonylatot adnak a kereskedőknek, hogy a megvásárolt textilneműt saját használatra vették.

Egy pár női harisnyáért két ruházati jegyet kell leadni. A *Times*

arról ír, hogy kár a drága jegyekért s ismerteti az új *festési módozatot,* amely még a selyemharisnya hátsó varrását is odapingálja a női lábakra. Modern viselet, «hűvös és nem szakad...» «Csak az a sajnálatos helyzet, hogy eddig még senki sem találta fel a *festett kalapot.*» A Times melegen ajánlja a bőrre festett ékszert is, *ősi brit szokás szerint...*»

Már külön rovat a lapokban a sok panaszos levél a *cigarettahiány* miatt. Egy humoros olvasó jelenti: «Ismerek egy trafikot, ahol dohányt és cigarettát árulnak.» Válasz: «Uram, ön álmodta ezt a paradicsomi állapotot...»

Nagy címfelirattal közlik, hogy *600 egyetemi hallgató jelentkezett mezőgazdasági munkára.* A földművelés felvirágoztatására irányuló nagy erőfeszítéseknek kevés az eredménye. *Yorkshire* vidékén már 45—49 shillinget fizetnek hetenként a mezőgazdasági munkásoknak!

A gazdasági szakértők élénk küzdelmet indítottak a bevezetett vasárnapi munka ellen. A repülőgépgyárakban 7 font az átlagos heti munkabér, vasárnap dupla keresettel. A kimutatott eredmény az, hogy vasárnap mindenki dolgozik, de hétköznapokon a munkásság 10—12 százaléka állandóan elmarad és megbomlik a munkafegyelem...

A szakszervezeti mozgalom erősödik az állami tisztviselők között. Közzétett hírek szerint megindult a tárgyalás Churchill miniszterelnökkel, a régi tilalom megszüntetésére. A munkáspárti politikusok a kormány támogatásáért szakszervezett állami hivatalnokokat köve

Terjed a fiatalkorúak bűnözése. Manchester városa az 1939. évi 746 kiskorú bűnözővel szemben az 1940-es adatok alapján 1328 bűnözőt jelent. A legfrissebb bűntény a *légitámadások idején történő fosztogatás. James Edward Eyres* besorozott szükségmunkást a bíróság 6 hónapi kemény munkával súlyosbított

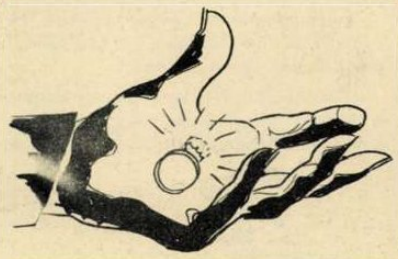

börtönbüntetésre ítélte, mert a *romok eltakarítása közben, egy 30 font értékű gyémántgyűrűt lopott...*

Milliárdosok előnyben!

Anglia háborús költségvetési előirányzata az 1941—42. pénzügyi évre 3,500.000.000 font! (70 milliárd pengő!...) Ebben az elrémítő összegben nincs benne sem az amerikai, sem a kanadai háborús bevásárlás, mert a bizalmas megállapodások értelmében, ezeket a külföldi követeléseket majd később rendezik. Az angol bankjegymennyiség 640,000.000 fontra emelkedett. A

különböző kincstári jegyek és új hadikölcsönök sűrűsége, a lapok gazdasági rovataiban áttekinthetetlen.

Igaz, hogy nem szegény ország vállalja ezeket a nyomasztó terheket. Közli a sajtó, hogy *Walrond Sinclair*-t, az abroncskirályt kinevezték a gumiügyek kormánybiztosává. Sir Wallrond saját gumivállalatainak *318,000 font az évi tiszta jövedelme.* Az új kormánybiztos 1933-ban még szegény ember volt, — ahogy életrajzából értesülünk, — mert akkortájt még csak 110.000 font évi jövedelmet szerénykedett zsebébe a gumi...

Sinclair eltörpül *John Ellerman* árnyékában, akinek évi jövedelme kerek *1 millió font,* — vagyis alacsonyan mért 20 millió pengő... Ellerman, hajóépítő atyjától 18 millió font értékű vagyont örökölt s ez a vagyon rövid 7 év alatt 36 millió fontra duzzadt fel, bizonyítani, hogy dombra szalad a tőke...

Olvassuk a kis hírek között, hogy Angliának 100 olyan milliomosa van, akiknek évi jövedelme a 100,000 fontot meghaladja. A 45 éves devonshirei herceg 250,000 fontot könyvel el évenként. Jelentik, hogy az elhunyt *Rothemere lord* hagyatékának végleges összeállítása elkészült. *Magyarország nagyemlékű barátja nem sorolhatóvá dúsgazdagok közé, mert személyi hagyatéka* 335,308 font. Esmond Harmsworth az általános örököse.

Érdemes a közölt részvénytársasági mérlegeket is átböngészni, legalább rendszertelenül, ahogy a szemünkbe vágódnak. A *Dunlop Rubbez* 3,001,853 font tiszta nyereséget mutat ki. Az *International Nickel* 1941 első három hónapjában 2,310,000 font hasznot jelent. De nemcsak a hadianyagok vonalán mutatkozik a megszédítő profit. A *Sunday Pictorial Newspapers,* a vasárnapi képeslapok egyik csoportja, 208,708 fontos nyereségéből 10 százalékos osztalékot fizet a részvényeseknek. (A Magyar Futár szerkesztősége illő dermedtséggel mered az angol képes hetilapok 4,174,160 pengős nyereségére, a lakossági arányszám helyreállítása után is...)

A *tőzsdei konjunktúráról* nem találunk megbízható adatokat, csak epés megjegyzéseket. A hadijelen-

Tájkép-csendélet Angliában: a záróléggömb árnyékában békés birkanyáj legelész.

tések állandóan hullámoztatják az árakat s *ez a fontos a spekulációnak*. A *Hood* elvesztése leverte, a *Bismarck* elsüllyesztése felugratta és *Kréta* elfoglalása újra mélypontra verte az értékpapírok árát. Milliókat keresnek és vesztenek a tőzsérek, de végeredményben ***a munka fizet a játékért.*** Csak az angolszász demokráciákban történhetik meg, hogy egy munkáspárti miniszter, — *Greenwood* — így nyilatkozzék a pénzről: *«azt szokták mondani, a pénz beszél, de ebben a háborúban a pénz harcol»*... A hősi ember, a katona megalázása ez a mondás s ha igaz és ha győz a pénz, akkor az élet hideg förtelem marad!...

Levelek az amerikai nagybácsihoz

Amerika áll az angol vágyak és remények előterében, csillogóan, mint a jót ígérő holnap.

«Roosevelt, Willkie, La Quardia, a három nagykövete Angliának az Egyesült Államokban» — írja a

Daily Express. Minden érdekes és szándékosan felnagyított, ami Amerikából jön, kivéve az aranyelszámolásokat.

Kisbetűsen jelentik, hogy *az Egyesült Államoknak 1940-ben 1,187,000,000 angol font az arányimportja.* Az USA aranymennyisége az 5.500.000.000 fontos értékhatár fölé szökött s ma az amerikai demokrácia *kétszer annyi arany fölött rendelkezik, mint a világháborúba való belépés idején.* Odavetve jegyzik meg csupán, hogy ez az aranyözönlés már inflációval fenyegeti az amerikai gazdasági életet...

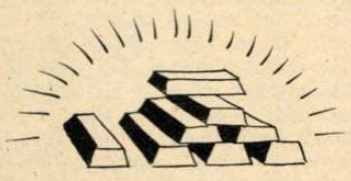

Rövid, de előkelő hírek, nehány nap anyagából.

J. M. Keynes Amerikába érkezett, megtárgyalni az amerikai segítség részleteit. — *James Roosevelt* lesz az új amerikai légügyi attasé Londonban. — Amerikai csapatok érkeztek *Greenlandbe* és megkezdték a repülőterek építését. — Lindbergh lemondott ezredesi rangjáról s az 1944.-i választáson fellép Roosevelt ellen... — Új 500.000 fontos kórház épül Londonban, amelynek minden kész részletét Amerikából szállítják át. — *Harry Hopkins* kijelentette, hogy a tengelyhatalmak nem győzhetnek, mert az ilyen fordulat ellenkezne Amerika érdekeivel. — *Jersey* városában két napig dühöngött a tűz, a kár 25 millió dollár, az ok *szabotázs*... Egy Anglia számára megrendelt óriás repülőgép a próbaúton lezuhant s a tengerbe süllyedt. *Ok, a szabotázs...*

J. M. Walker síkraszáll a demokráciák gyári termelésének egységesítéséért s figyelmezteti Angliát arra, hogy Németország termelőképessége, a standardizálással az utolsó években háromszorosra emelkedett...

Azért megcsendül itt-ott az aggodó hang is. Udvarias, de hideg levéltiltakozás olvasható a Timesben az *«angol-amerikai» fogalom helytelen népszerűsítése ellen.* Csak szövetségesek vagyunk, nem több. A birodalmi szuverenitás feladására gondolni sem szabad. Ezeket a hűvös meggondolásokat azonban elmossa a növekedő hadi veszedelem...

Irországtól sivatagig!

A birodalmi érdekek ápolása és gondozása rögtön Amerika megtiszteltetése után következik. London ismeri a világot s annak intim kapcsolatait.

Gondosan figyelik az *ír-országi eseményeket* s megírják, hogy a *belső forradalom* órák alatt felángolna a katolikus írek vezetésével, ha Anglia erőszakkal próbálná meg vélt jogainak érvényesítését.

A szíriai hadjárat lelki előkészítése heteken át irányította az angol sajtót. Sokat írtak *Bergeret* tábornok titkos missziójáról, szidták *Darlant, Vichyt,* németeket láttak állandóan Szíriában s ami bekövetkezett, az előre látható volt a saitópropagandából.

Megtudjuk, hogy *Azis Mazry* pasa, a volt egyiptomi vezérkari főnök feiére 1000 font jutalmat tűztek ki, mert közvetlenül a lefogatása előtt megszökött és eltűnt a kairói bazárok útvesztőiben... Sok szó esik *John Bagot Glubb* őrnagyról, aki-

nek *Abu Heneik* az arabs neve s a második *Lawrence*-nek számít. Glubb őrnagy 2 év óta él a sivatagban a beduinok között s az a feladata, hogy lelki kúrával védje meg a telefon- és olajvezetékeket. *Abu Heneik sejknek, angol tábornok az apja...*

A birodalmi viszonylatban is sok az aggasztó jelenség. *India* gyanúsan mozgolódik. Az arabs világ dacos, elégedetlen, robbanásig feszült. Az ausztráliai parlament összehívását követeli az ellenzék, mert a kormány nem jelentette be, hogy es[illegible]tokat küld *Kréta szigetére*... [illegible]anadában 100 százalékosan meg[illegible]elték az adókat s az öröm ner[illegible]kitörő. Vigasznak jelentik, hog[illegible]*elkészült Kanadában az első [illegible]héz tank.* Most. Az elmulott héten. *Sokan hitték, hogy már régen árad Anglia felé a tengeren át ez a drága fegyver.*

Angol intimitások skótokkal, hattyúkkal és hercegekkel

Robert Vansittart államtitkárt kesernyésen búcsúztatják a külügyminisztériumból. Emlékszünk, — írja az egyik lap, — hogy egyszer Malvernben előadták egy színdarabját. *Szörnyű volt.* És most ideje lesz újra írni...

Lord Beaverbrook «államminiszter» lett. A képviselőházban meginterpellálták *Churchillt,* hogy mi az az államminiszter, mi a rangja és a fizetése s mire szükséges? A miniszterelnök kitérő választ adott.

Viharos interpelláció volt *C. G. Grey* diplomáciai író internálása tárgyában. Grey egy könyvet írt a légügyi kérdésekről s valami *50—60 példány kiszivárgott az országból és nagy felháborodást keltett Amerikában.* Grey nem szereti Amerikát s a munkáspárti képviselők ezért a lezárását követelik...

Jelentik, hogy *70 skótot lefogtak Angliában összeesküvés miatt,* viszont *E. W. Barnes* birminghami

püspököt a bíróság rágalmazásért *1600 font pénzbüntetésre ítélte.* Hívei gyüjtést rendeztek, de a püspök megtiltotta az adakozást. Maga akarja viselni a terhet.

Hatalmas sajtóbotrány tört ki a légi erő külön hetilapja miatt, amelyben a derék szerkesztő burgón közölte az előfizető katonai pilóták állomáshelyeit, nem kis derülésére és okulására a németeknek.

A kiosztott júniusi *benzinjegyekkel* szétküldték egész Angliában az utasítást az autótulajdonosoknak *a német inváziő esetén szükséges viselkedésről...*

Jelentik, hogy *Gort tábornok* Londonba érkezett és fogadásán kézcsókkal köszönte meg a királynak gibraltári kinevezését. Hírt adnak egyben arról is, hogy vérebekkel fogtak el nehány kiszabadult német hadifoglyot.

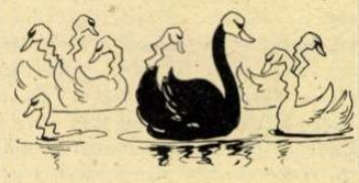

Komor dráma a rövid hír, hogy *John Mackenzie* londoni lakós egy légi támadás után eltemette a romok alól holtan kiemelt feleségét s csak napok mulva állapították meg kétségtelenül egy másik holttetemről, hogy az a felesége. A szerencsétlen ember kétszer temette el élete párját...

Babonás regényesség árad egy másik híradásból, amely szerint *Churchill* kenti villájából megszökött egy fekete hattyú s társult a tavon hét szabad fehér hattyúval.

Egy német légi támadás a hét fehér hattyút elpusztította. *de Churchill fekete hattyúia sértetlenül megmaradt...* «Jó ómen», — írják a lapok.

A leghumorosabb történet Bernhard holland hercegé. Az emigrált herceget, akit a tudósítás a díszruhák nagy kedvelőjének mond, kinevezték Angliában *tiszteletbeli légi parancsnoknak,* de a gyönyörű egyenruhán nem viselhette az arany szárnyakat, mert nem tudott repülni. Hat hónapi gyakorlatozás után Bernhard letette a pilótavizsgát s felvarrta a tündöklő szárnyakat. Az újságírók megrohanták valami élményért s a faggatásban Murray Pain kapitány, a herceg mestere elmondotta a titokban tartott kalandot: Kettesben repültek, ködös, nehéz időben s leszálltak újra a gyakorlótérre. Békésen cigarettáztak a pályán, amikor egy másik gép úgy csapott le reájuk, hogy szárnyaival szinte súrolta őket. Megkövülten bámultak a gépre. *Fekete kereszt volt rajta! Junker 88!...* «Mit csináljunk most?» — kérdezte végre a herceg. «Szaladjunk, de gyorsan, mert még visszajön», — válaszolt Pain kapitány, — s már szaladtak is...

Csodalatos dolgok történnek a háborúban.

A visszataszítóbb külpolitikai hírek közül feljegyezhetjük azt, hogy *Londonban megalakult a román demokrata bizottság.* Kimondott célja rábeszélni különösen az amerikai románokat a szövetséges hadseregbe való belépésre. *Lélekvásár jópénzért!*

A háború fekete árnyéka Anglián

Ideges és türelmetlen kifakadások olvashatók az angol sajtóban a tűzött katonai óvatosság ellen. A háború nem balesetbiztosítás, — ez a népszerű jelszó, ami magában jellemző... *«Nem az a német siker titka,* — kérdi az egyik lap, — *hogy tervszerűen azt cselekszik, ami előzőleg lehetetlenségnek látszik?...»* A lehetetlen fölötti uralom azonban nem lehet kiváltság, az angolok is gyakorolhatják, de a sikernek három feltétele van: *«több hajó, több tank és több élelem...»* Nehéz feltételek.

Divatos mostanában Churchill híres mondása: *«Hetven millió a hunok száma, egy részük gyógyítható, más részük megölhető»*...

A háborús propagandának és felkészülésnek az Amerikába vetett hit

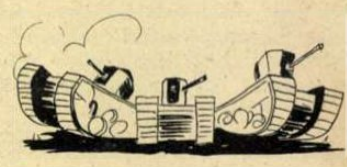

új tápot adott. *A sajtó tankokért kiált. Tank! Tank! Tank!* Hore *Belisha* gyorsan belekapaszkodott a népszerű követelésbe s megtámadta Churchillt. Nyilt ülésen a következő választ kapta: *«De bölcs ember ön, amióta nem miniszter...»*

A 39—40 évesek bevonulása megkezdődött. — 2,700.000 acélsisakot osztottak ki a tűzoltóknak és az ipari munkásoknak. — Nagy a vita a tűzoltás fontosságáról. *«Egyenruha van, kiképzés nincs»,* — írják. — Óriás telepeken képzik ki a nőket ipari hadi munkára. Fémmel, acéllal dolgoznak, nadrágban és elkeseredetten küzdenek az egyenlő bérért a férfiakkal. — *Diktátort követel* az

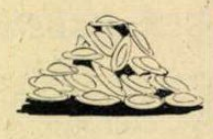

egyik ujság a polgári védelem élére, s előző cikkében harcol a diktatura gondolata ellen... — Sokat írnak a hajóépítésről, de már megjegyzés nélkül átveszik az amerikai közlést arról, hogy a németek 5 millió tonna hajóteret elsüllyesztettek s hogy Amerika csak 4 millió tonnával tudná kisegíteni Angliát, ha háborúba lépne...

Sokszor elismerik a német jólényt. A legszellemesebb öngúny a következő megállapítás: *«Megbízható külföldi hírek szerint Németországban annyira fogytán van a rosszabb minőségű benzin, hogy kénytelenek a legjobbat használni...»*

A krétai történeteknek se vége, se hossza. Sok tiszt hazaérkezett már a szigeti pokolból s ahogy írják, *«az első üveg hazai sör mellett»,* elmondják megmenekülésük történetét.

Rövid ízeltető a sok elbeszélésből: «Caneanál állomásoztunk. Egyszer csak el kezdtek hullani a né-

metek az égből. Lőttük őket s egyre többen lettek. Csak pisztollyal és puskával védekezhettünk a géppuskával védekezhettünk a gépfegyver ellen. *Négy napig feküdtünk a hasunkon egyfolytában...* Végre a Szuda öböl felé vettük az útat, rossz időben. *Éppen égett a Jork s ránkvilágitott az éjszakában.* Ha csak megmozdultunk, már ránkcsapott valahonnan a repülőgép. *Hat óráig csúsztunk, másztunk kifelé az átkozott tűzből s két napi bujdosással értük el Retiomot.* A kikötő már üres volt. A németek két oldalról géppuskázták a várost. *Éjjel kúsztunk a partra s egy bárka felvett bennünket. Chirio!...*

Nem valószínű, hogy ezek a történetek emelnék a harci hangulatot. *Ezer kis jelében az angol életnek vajúdik a döntés; a józan békevágy, vagy a pusztulás fekete éjszakája felé...*

Az angol fémolvasztókban a teáskannákat olvasztják be.

HAZATÉR EGY LEVERT HADSEREG

Becsülettel vesztett csatát és háborút a görög hadsereg. A győzők és a legyőzöttek már lélekben kezet fogtak egymással s iparkodnak, mint rossz álmot, elfeledni a multat. Megfogyatkoznak az óriás hadifogolytáborok s a görög utakon százezrek igyekeznek hazafelé, ki jobbra, ki balra s ki ahogy tud, mert kevés a vonat és sok a munkába és a családhoz igyekvő sokat szenvedett ember... Az asszonyok már sarlózzák otthon egyedül a gabonát...

Fáradt görög katonák pihenője Larissza és Athén között. A német útjelzőtáblák és eligazodási jelek hirdetik a változást...

Takarékoskodni kell a bakancsal. — ami nem kedvez a harisnyának. Keskeny ösvényeken rövidíti az igyekvő katona az országutat.

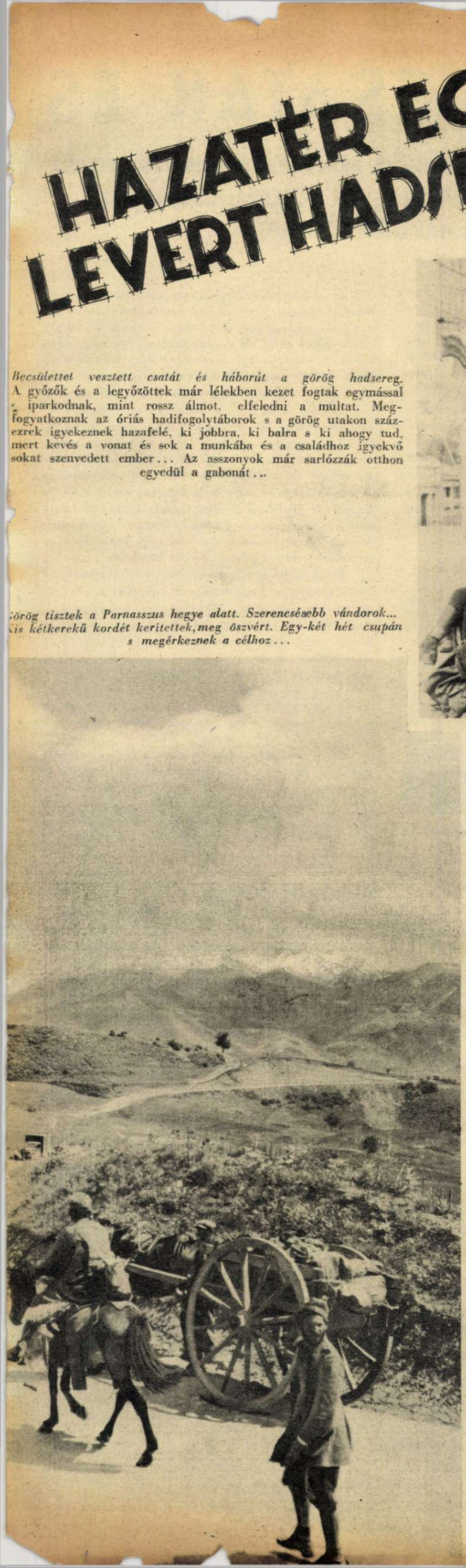

Görög tisztek a Parnasszus hegye alatt. Szerencsésebb vándorok... Kis kétkerekű kordét kerítettek, meg őszvért. Egy-két hét csupán s megérkeznek a célhoz...

Bajtársi pihenő az árokparton. Az egyfalubeliek összetartanak.

Két görög tiszt eléri athermopilei szorost. Emlékezetes hely. A mult dicsősége ragyog a lebukó nap búcsúfényében, de az elgyötört vándorok inkább arra gondolnak, hogy itt fogták el a németek az angolokat vidám sportszerű fürdőzés közepette — úszóruhában... Annyi gyaloglást nem ért meg az angol szövetség!

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK ÉS

A FÖLDKÖZI TENGER HOSSZÁBAN LÁNGOL FEL A HARC. — ANGLIA BEHOZHATATLAN VESZTESÉGE. — A TOBRUKI POKOL. — MORSHEAD TÁBORNOK PÁLYAFUTÁSA. — A SOLLUMI CSATA CÉLJA. — ZSIDÓKAT SZIRIÁBA? DAKAR AZ AFRIKAI HÁBORÚ CÉLPONTJA!

Valami feszült villamosság remegteti meg a világpolitika légkörét, — mintha minden országban mindenki az idők küszöbén leselkedő végfelvonásos meglepetésre várakozna... Mintha azt éreznék az emberek, a kicsik és a nagyok közösen, hogy a hadviselők óriás erőfeszítésében sorja van a roppanásnak, a megoldásba bomló enyhülésnek. Sokan hiszik, hogy nem lehet már tovább fokozni az iramot, a birkózást, az idegek táncát, a hadi termelést és az emberi megpróbáltatást. Mert hadviselő tábor immár az egész világ s ahol nem dörögnek az ágyúk, ott is ráfeszül a sorsra, a mindennapi kenyérre, a gazdasági, politikai és társadalmi viszonyokra a fellángolt háború. Nem hisz már senki a semlegességben, köd sem maradt a régi ábrándozásokból, amelyek a ravasz óvatosság egét olyan szép rózsaszínűre festették a háború kezdetén. A dolgozó kisember is tudja, hogy jövendője, bére s munkája, ennek a háborúnak kimenetelétől függ, úgy mint a termés az időjárástól.

Érdekeltek vagyunk mindannyian, az új nemzedékek életével, a határainkkal, az ország és a magyarság jövendőjével ebben a történelmi, véres összecsapásban Az új Európa népe és nemzete vagyunk mi is, *A tengelyhatalmak a mi oldalunk*

A tények és az igazság meghiúsítása nélkül, a nehézségek és akadályok férfias elismerésével, jóban és rosszban hite, iránya, világnézete van az igaz embernek. *Mussolini,* az olasz nép nagy vezére csodálatos példát szolgáltatott az ilyen viselkedéshez az olasz háború megindításának évfordulóján. A Duce nyers őszinteséggel beszélt a veszteségekről és egyszerűen a hatalmas eredmények nagyságáról. *Nem a veszélytelen élet és a biztos nyereség avatja nemessé a nemzeteket, hanem a hősi kockázat vállalása a meggyőződésért!* Ebben a lelki nagyságban, az önfeláldozás büszke hitében harcolnak a német és az olasz katonák s a történelem legmélyebb, rejtélyes erőiben hisz az, aki bízik végső győzelmünkben...

Uj nagy csaták előkészítése

villámlik a heti hadijelentésekben. A Földközi-tenger partvidékén az olaszok folytatják a németek után. *Alexandria* légi bombázását s az élénk kereskedő város lakosságának nagy része már elmenekült a közműveiben megbénított negyedekből. A német légierő *Haifát* látogatta meg háromszor egymásután s támadása a legnagyobb és legpusztítóbb volt az ellenségeskedések megkezdése óta. *Ciprus* szigetének repülőtereit söpörte végig a német bombazápor, az olasz harcigépek *Gibraltárt* ostromolták s az összes angol hadihajók elhagyták a kikötőt... A Szíria ellen harcbavetett angol hadihajókat meglepték a német stukák és súlyos veszteségeket okoztak. *Malta* fölött nagyarányú légi csata fejlődött ki, olasz győzelemmel koszorúzottan s *Tobruknál* égzengető csúcspontjára emelkedett a légi és a szárazföldi harc. *A megtámadott helyek neveiből új háromszögek alakulnak ki s bizonyítják, hogy a Földközi-tenger keleti medencéjéért folytatott küzdelem tervszerűen kiterjed a Mare Nostrum egész területére!...*

Romwel tábornok reggelije a tobruki arcvonalon.

Francia és angol hadihajók is megütköztek a Földközi-tengeren: a vihar összehajtja a volt ellenségeket, az erők természetes felsorakozása megindul s a felborított egyensúly helyrecállításának ideje elérkezik.

Az Anglia elleni légi támadások sem vesztenek semmit katonás pontossággal szabályozott erejükből. A Bristol-csatorna kanyarodásában elsüllyedt két 10,000 tonnás gőzös és öt másik használhatatlanra megrongálódott. A Szent György csatornában négy kereskedelmi hajót, 28,000 tonnát semmisítettek meg a németek s négy gőzöst súlyosan megrongáltak. Az Atlanti-óceán vizén 29,000 tonna hajótér veszett el egy napon. Gibraltártól keletre egy erősen biztosított angol karavánból 21,000 tonnát bombáztak szét a német harcigépek.

A pusztítások méreteiről az egyesítő német jelentés számol be s közli, hogy *1941 első negyedévében az Anglia körüli vizeken és az Atlanti-óceánon a német tengeri és légi haderő elsüllyesztett 2,235.000 tonna hajótért és megrongált 1.200,000 tonnát!* London ellen 30 légitámadást vezettek s az első négy hónapjában az esztendőnek 441 angol repülőgépet lőttek le.

Az utolsó hónapokban kísérteties következetességgel megállapodott a hajópusztítások számaránya. Az elmulott hónapok átlaga *730,000 brutto regiszter tonna,* ami 1.022,000 súlytonnát jelent. *London mindennap 34,000 tonna drága hadianyagot és élelmiszert veszít el!* A számok érzéktelenül leperegnek rólunk. Mindegy már, hogy 34,000 vagy 2.235,000 tonnáról olvasunk s csak a szemléltető ábrázolás szédíthetne meg bennünket: *a napi 34,000 súlytonna szállításához 15 kilométer hosszú tehervonat volna elegendő, 2260 teherkocsival!...*

Ezt a pusztulást növeli a kikötők, a hadi repülőterek, ipartelepek és iparvárosok állandó, szünettelen bombázása és az óriás tüzek veszedelme. Az amerikai nyilt és titkos segítség nélkül Anglia már régen felajánlotta volna a békét — Európának. *Földrészek harca ez s csak a fegyverek ereje teremthet már józanságot és rendet...*

A tobruki pokol

tüze kihamvadóban van, de kétségtelenül ez a megrombolt, üszkös hely marad a háború egyik maradandó emléke. A kikötőváros védelmi övezetébe igen erős angol haderő szorult be, nagymennyiségű, felhalmozott élelmiszerrel, lőszerrel és modern fegyverzet bőséges arzenáljával. *Hiszen Tobrukból keltett volna továbbszállítani mindent az előrenyomuló angol hadseregnek...*

A tobruki vízművek felrobbantása egy légitámadás során.

Tengeri csata közben, egy német hadihajó fedélzetén

A súlyosan megsérült angol romboló mesterséges ködben próbál elmenekülni, — reménytelenül.

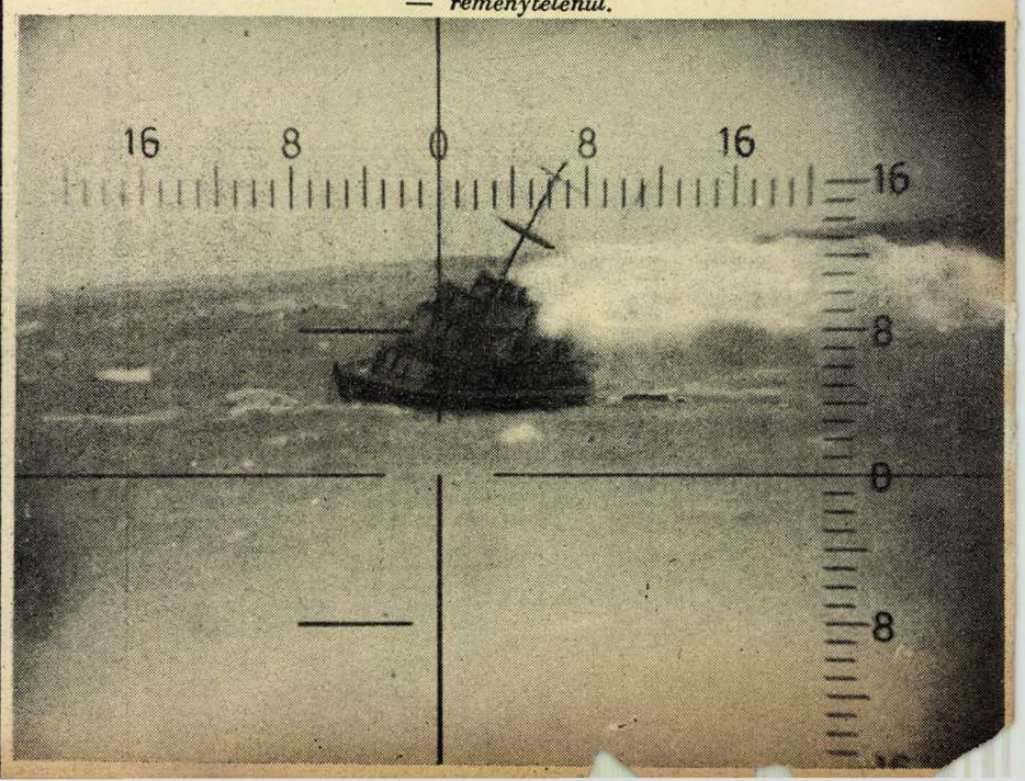

UJ FORDULATOK

Az első időben *Romuel* tábornok gyarmati seregének bámulatos teljesítménye volt az, hogy meg tudta akadályozni a tekintélyes védőrség kitörését és elmenekülését. Ezt a támadóképes erőt kellett előbb lassan felmorzsolni, esztelen veszteségek elkerülésével, szívós, makacs csatározásokkal s a kitörések visszaverésével, hogy a német-olasz döntő támadást megindíthassák. Ezen a héten tolódott el a súlypont az ostromlók javára az emberi képzeletet felülmuló csatákban és ütközetekben.

Érdekes, hogy Tobruk védője sem az angol anyaországból való. *Leslie James Morshead* tábornok *ausztráliai*, a világháború előtt tanító volt s az ausztráliai expediciós hadsereggel került át az európai harctérre. *A 25 éves gyorskiképzésü, fiatal tiszt két év alatt alezredes lett és zászlóaljparancsnok.* A békekötés után Morshead a hajóüzletben helyezkedett el, mint az Orient Line igazgatója s az európai háború első hónapjában jelentkezett újra katonai szolgálatra. Morshead tábornok vezette vissza az ausztráliai hadosztályt Benghaziból — Tobrukba...

A hét folyamán az olasz és a német tüzérség gyilkos pergőtüzet zúdított Tobrukra s egymásután hallgattatta el az angol ütegeket. Egymást érték a nehéz légi harcok a város fölött, az olasz zuhanóbombázók az állásokat, a közműveket és a kikötőt támadták s a német csapatok behatoltak az erődítési övezetbe.

Valószínü, hogy a tobruki védőőrség tehermentesítésére indították meg az angolok a sollumi általános támadást, amely vasárnap délután fejlődött ki 'dühöngő, véres ütközetbe. Az angol páncéloskocsik áttörték az első olasz állásokat s az arcvonal mögött pusztultak el a páncéltörő ágyúk megsemmisítő tüzében. A sollumi csata befejezéséről még nem érkeztek hivatalos hirek, de 60 brit páncélos és 19 angol repülőgép elvesztése kiderül a részletjelentésekből.

Tobruk és Sollum között dől el 'Egyiptom sorsa! Wavel hadserege a legjobb tartalékerőket beledobta a döntést kierőszakoló ütközetbe s ha a kocka az angolok ellen fordul, arcvonaluk megrendülését a tengelyhatalmak csapatai a végsőkig kihasználják...

Szíria és a zsidókérdés

titokzatos összefüggéseinek felfedezése nagy feltűnést keltett az összes arabs országokban. Kiderült, hogy a palesztinai angol főbiztos fontos tárgyalásokat folytatott a jeruzsálemi zsidó központ vezetőségével, *a zsidó települési körzetnek Irakra és Szíriára való kiterjesztése tárgyában*... Mc. Michael főbiztos ígéreteinek szálai New-York befolyásos cionista vezéreihez nyúlnak el, akik felajánlották *Anglia korlátlan támogatását* az Egyesült-Államokban, abban az esetben, ha Anglia kiterjeszti a *Balfour-egyezmény* hatályát a Palesztinával szomszédos és angol fennhatóság alá kerülő arab országokra is. Londonban *Chaim Weizman* ismertette a hivatalos körökkel a Jeruzsálemben készült emlékiratot, amely bizonyítja, hogy Palesztina szűk a zsidók további áttelepítésére. A bagdadi zsidóság viselkedése az iraki felkelés idején s az angol kémszolgálat és a katonai akciók buzgó támogatása arra vezethető vissza, hogy a bagdadi vezető emberek már tudtak az angol kormány bizalmas ígéreteiről...

Szíriában vontatottan halad az angol előnyomulás. A katonai szakértők könnyű, érett gyümölcsnek nézték Szíriát s Wavel bizonyára azt az álláspontot képviseli, hogy a zsidóság segítségével megindított propaganda kicsorbítja a francia fegyverek élét. *A sollumi események is új fordulatot teremthetnek a szíriai fronton* s az erősödő német légitámadások meghiúsíthatják a brit hadihajók eredményes beavatkozását. *Szaida* elfoglalását mámorosan ünnepli az angol rádió, de a francia rádió már napok előtt bejelentette, hogy a francia csapatok csak Beiruth és Damaszkusz vonalán veszik fel a harcot a benyomuló ellenséggel. Az Északafrikából leszállás nélkül érkezett francia repülők a vichyi kormány hűséges katonái s bátorságukkal sok kárt okoznak Angliának. *A belső szíriai helyzetről korai volna bármit is mondani.* Talán még az ott szolgáló tisztek és hivatalnokok sem tudják, hogy mi forrong, él és alakul a különböző területek népeinek lelkében, a francia-angol viszony pedig olyan gyorsan alakul át, hogy az egyének és tömegek szellemi válsága igen meglepő állásfoglalásokban is jelentkezhetik. *Petain* marsall, *Darlan* tengernagy és *Deutz* tábornok határozott ellenállásra biztatják Szíriát, de az is lehetséges, hogy ez az új nemzeti szerencsétlenség s Anglia kíméletlen eljárása *nagyobb hullámokat ver és tartósabb eredményeket biztosít az anyaországban, mint Szíriában.*

Az amerikai és az angol háborús körök közvetlenül a közel jövőben sejtik a végleges francia-német megegyezést s ezért jelentette ki *Hull* államtitkár azt, hogy a két ország barátkozása sérti a demokráciák jólfelfogott — erkölcsét. A megegyezés feltételeiről mindennap pontokba szedett s egymásnak ellentmondó hireket közölnek. Anglia szívesen elfoglalja Szíriát, ha lehet s könnyünek is érzi a feladatot az egérfogóba szorult franciákkal szemben, *de az egész hadjárat nem* érdekli komolyan. Szíria hajítófát sem ér, ha *Ciprus, Tobruk, Sollum, Gibraltár* vagy *Dakar körül* a tengelyhatalmak új csapást mérnek a brit birodalomra...

Otto von Stülpnagel tábornok, a franciaországi megszálló hadsereg főparancsnoka.

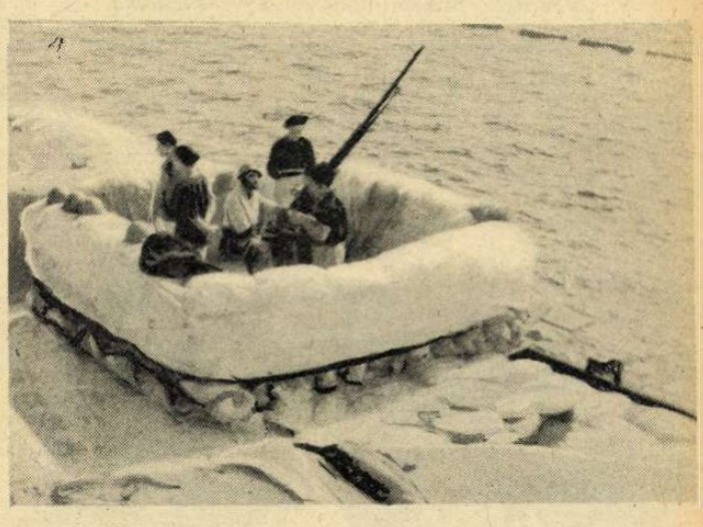

Légvédelmi berendezkedés egy olasz hajó fedélzetén Tobruk közelében.

Szétrombolt és elfoglalt állás Tobruk védelmi övezetében.

készültek ezek a felvételek, az egyik ágyú célszerkezetén át.

Szétfoszlik a köd s felfedi a tragédiát. A rombolónak csak kisebbik része hánykolódik már a vizen. A legénység maradéka a hajóroncsra kapaszkodott. Várják a mentést, vagy a halált. Kegyetlen nagyúr a tenger s csak néha irgalmas. A képen látható embereket megmentették...

Olasz légvédelmi tüzérek a riadó pillanatában egy sivatagi repülőtéren.

Dentz tábornok,
a sziriai francia haderők főparancsnoka.

Weygand tábornok, a délmarokkói szultán társaságában.

Dakar a háború sarkpontja

ez a nézet kristályosodik ki véglegesen az angol katonai szakértők között. «Ha feltételezzük» — mondják a hűvös angolok — «hogy a német-olasz haderő elfoglalja Gibraltárt, akkor nekünk azonnal el kell foglalnunk *Tangier*-t...» Ha *Északafrika* a tengelyhatalmak kezére jutna, akkor a szövetségesek előtt *nyitva állana az út Egyiptomba,* de ugyanakkor *kiváló bázist szereznének a tengeralattjáróknak* az Atlanti Óceán és a Földközi-tenger felé és *szárazföldi útat francia Nyugatafrikába és Dakarba, amely a legközelebbi pont az amerikai szárazföldhöz...* Ennek az ugrópontnak megszerzését csak *Marokkó és Algier* elfoglalásával lehetne meghiúsítani, de ehez nem elegendő az expediciós angol hadsereg ereje s ezért csak egy lehető *ég* marad a megvalósítható célok közelségében: *Dakar azonnali elfoglalása, megfelelő amerikai segítséggel!* Ez a taktikai levezetés ma a legnépszerűbb Angliában s megtámogatására szívesen emlegetik az amerikai invázió meséjét, amelyet Hitler olyan elmésen megcáfolt.

Mackenzie King, Kanada miniszterelnöke, riasztó ottawai beszédében bejelentette a parlamentnek, hogy számítani kell *Szuez, Gibraltár és Singapore egyidőben történő megtámadására...* Japán világos hűségnyilatkozata a tengelyhatalmak iránt s a hétfői rendkívüli minisztertanács Tokióban, a hadsereg vezetőségének bevoná-ával, — *a távolkeleti helyzet komolyságát bizonyítja.* A *holland szigetek* Washingtonból irányított kormánya nem egyezett meg Japánnal, az amerikai kormány lefoglalta a tengelyhatalmak s az Európában megszállott és szövetséges országok javait, az amerikai sajtó, egyre élesebben, hangosabban tüzel a háború mellett s Angliában úgy látják, hogy ezt az egész bonyodalmat és hábotús lázt, *elsősorban Dakar elfoglalá ára kellene felhasználni. A többi már magától következnie az északi és a déli sark közé feszített világháborúban.*

Európa építését

tovább folytatják a tengelyhatalmak. *Horvátország Velencében csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez* s a fiatal állam elhatározását Berlin és Róma rokonszenvesen fogadta. Rövidesen a délkeleteurópai tér rendezése befejeződik s az egymást megbecsülő nemzetek és országok politikai és gazdasági életükben megfazíthatják azokat a rideg rendszabályokat, amelyeket a szükség szült s a népi jólétet biztosító kölcsönös árucsere összezsugorodása jellemzett.

Anglia moszkvai követe hazautazott; — a magát kommunistának nevező dúsgazdag ügyvéd követi megbizatása nem járt sikerrel. *Funk,* a német birodalom gazdasági minisztere, bécsi beszédében elmondotta, hogy *Oroszország 1940-ben tízszer annyi árut szállított Németországba, mint 1939-ben.*

A propaganda könnyű eszközeivel nem lehet ezt a *háborút megnyerni. A hét története a nehéz fegyverek sikeres előretöréséről tanuskodik, amelyek között az élen ragyog a kor szellemében megújhodott fiatal népek igazsága...*

Athén varázsa

A havasi gyopáros tiroli katonák elmerülten nézegetik Zeus isten napfényben ragyogó fehér márványszobrát...

Győz az élet és a munka

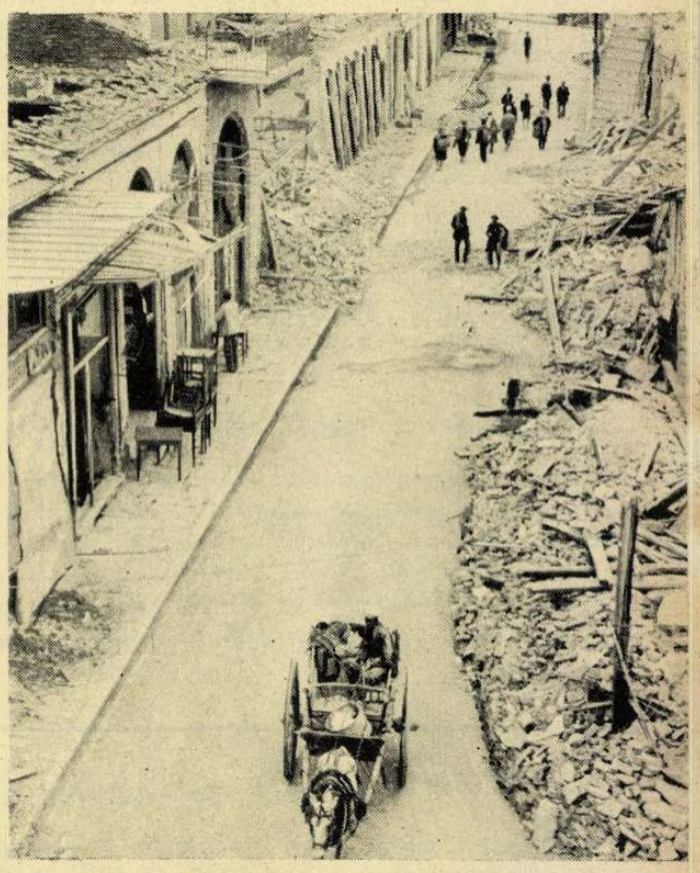

Ilyenek a larisszai utcák... Már megkezdődött a nagytakarítás s a romoktól megszabadított úttesteken elindul a munka, az építés és a kenyérkereset, legyőzni a pusztulás maradványait és — emlékeit.

A «Malaya», a brit flotta 31.000 tonnás csatahajója, melyet a németek megtorpedóztak.

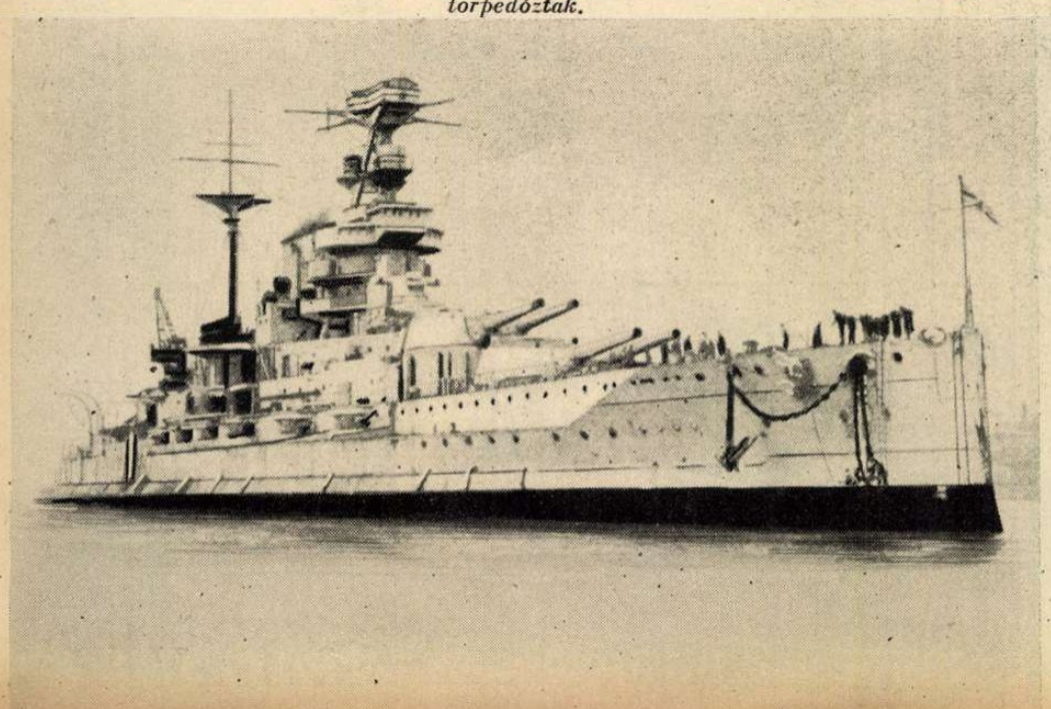

A HÉT TÉRKÉPE

A SZÍRIAI RABLÓHADJÁRAT

katonai eseményeit nagy izgalomban figyeli az egész világ, különösen amióta kétségtelenül kiderült, hogy *nincsenek német csapatok* az orvul megtámadott francia mandátumterületen. A hadihelyzet még áttekinthetetlen az ellentétes jelentésekben nehéz eligazodni. Angol források híradása szerint *Beyruth* és *Damaszkusz* már június 13-a óta angol kézen van, de ez a vágyat kifejező jelentés biztosan nem igaz. *Wilson* tábornok csapatai a beszögelő *palesztinai sarokból* törtek be Szíriába s a tengerparti úton *Tyrus—Sarafend—Saida* irányában nyomulnak előre. *Saida* elesését jelentik s nagy harcokat *Hasbaya* körül. A francia északafrikai gyarmatokról érkezett francia légi egységek mindenütt beavatkoznak az ütközetekbe.

Transjordánia felől, a *Hermiye* sivatagot keretező hegyek nyugati és keleti oldalán *Clayton* tábornok serege tör előre, *de Gaulle* csapataival megerősítetten. Ezek az oszlopok nehéz harcokba keveredtek a *drúzokkal* s oldalaikat a guerilla-ütközetek szeszélyes, kiszámíthatatlan fordulatai veszélyeztetik. *El Kissoue* körül erős francia ellenállás fejlődött ki, de londoni jelentés szerint, a jelentéktelen helységet már elfoglalták Clayton csapatai. *Egy harmadik angol hadoszlop, Irak felől, elfoglalta Szíria északkeleti részét s a Törökországba vezető vasútvonalat biztosította. Kanadai és indus csapatok harcolnak ebben a sarokban,* de az eredmény nem végleges, mert a bagdadi vasútvonal újra befut Szíriába s *Aleppón* át 100 km hosszúságban Szíria földjén halad.

Anglia barátainak emlékezetébe

— A véremet ontottam érted! Te elégetted a készleteimet, felrobbantottad az útjaimat. Mi lesz most velem?
— Ne kérdezz bolondokat! Most elrendeljük ellened is az éhségblokádot!
(Lustige Blätter.)

«A férjem kalapját is mentse ki!»
(Die Koralle.)

«Van legalább halvány sejtelmed Pedró, mennyi ideig szokott általában egy bika aludni?»
(Guerin Meschino.)

Kitüntetés

— Ez a derék Tommy, — a dicsőséges visszavonulásban elsőnek hagyta el Görögországot...
(Lustige Blätter.)

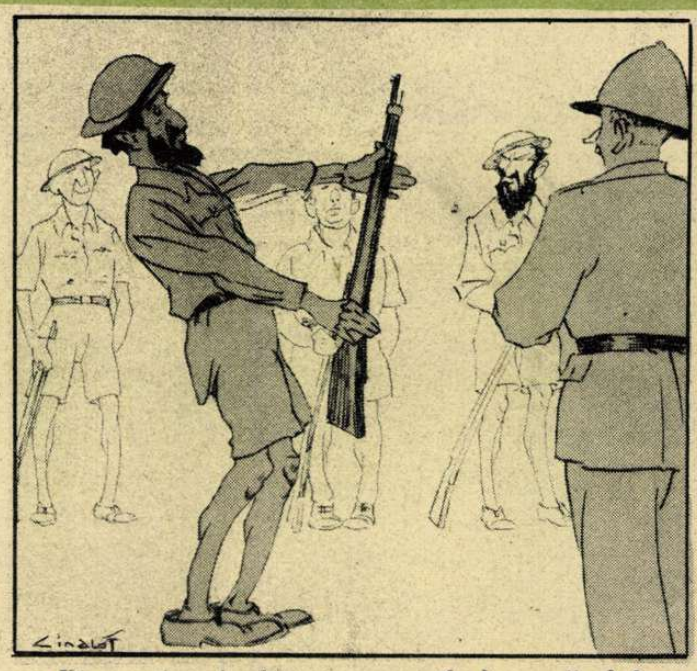

Kérem, tiszt úr, biztosan nem sül el ez a puska?...

Zsidó hadsereg Palesztinában

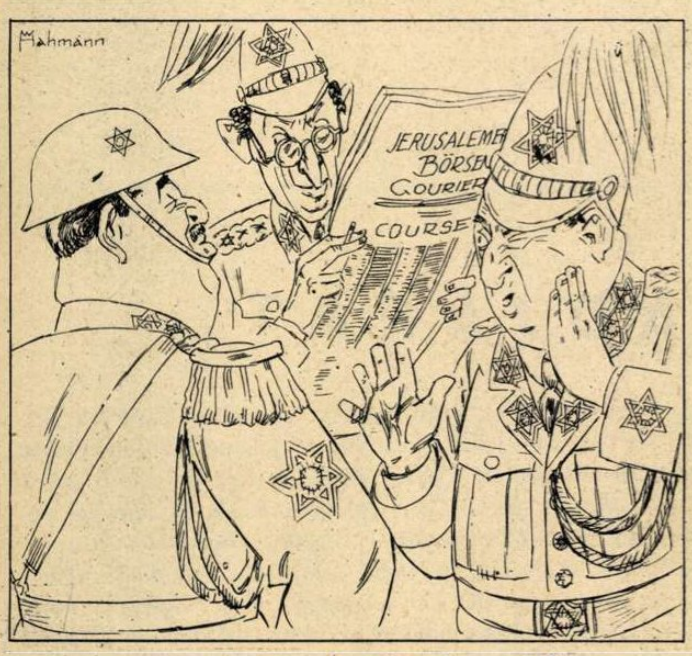

A nagyvezérkar megbeszéli a börzei helyzetet.

Zs.-katona a fronton.

(Kladderadatsch.)

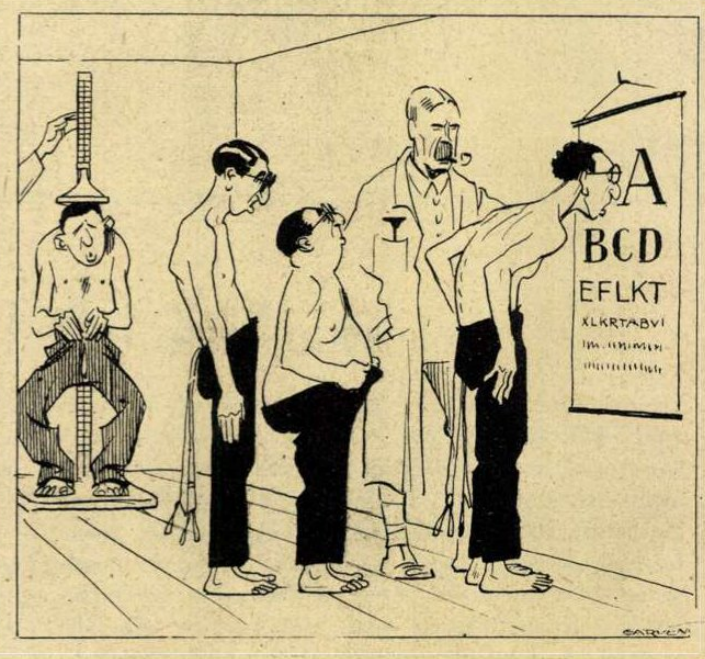

Sorozás.

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: Budapest, VIII., József-körút 5. Telefon: 137—103. — Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. II. emelet. Telefon: 144—400. — Előfizetési ár egy évre 10 P, félévre 5 P, negyedévre 2.50. Egyes szám ára 20 fill.

Nyomatott a Stádium R.-T. offset-körforgógépén, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

Leventeavatás Székelyföldön

Toldi Miklós állhatott így, ilyen csillogó szemekkel, ilyen sóvárgó vágyakozással valamikor Laczffy-nádor seregével szemben, mint ahogy a székelyföldi magyar fiúk nézték a vendégségbe érkezett budapesti leventéket.

Ezek a derék székely gyerekek mind román világban, román iskolákban nőttek fel. Alig néhány hónapja ismerik csak a magyar honvédsereget. De hiába szeretnének közéjük állani: gyönge még fiatal válluk a nehéz puskára... De, lám, eljöttek a budapesti leventék. Ezeknek fapuskájuk van csak, mégis milyen katonásak, milyen keménykötésű fiúk! Hogy vágják a díszmenetet az országzászló, a parancsnokok, és az előljárók előtt.... Hogy feszül rajtuk a leventeegyenruha, a deréköv és a vállszíj, milyen ragyogóan tartják a kisfokost és milyen huszárosan áll rajtuk a leventesapka... Milyen gyönyörűen menetelnek, milyen katonásan tisztelegnek, milyen engedelmesek, fegyelmezettek, tiszták és boldogok, milyen büszkék leventesorsukra...

És a sokezer székely ifjú lelkében felbuzog a leventevágy a budapesti leventék láttán. Némán és ellenállhatatlan erővel érzik Toldi Miklós vágyakozását:

Szép magyar vitézek, daliás leventék,
Bárcsak én is, én is köztetek lehetnék...!

Toldit otthagyta parasztsorban Laczffy gőgös hada, de a székely ifjak sóvárgása valóravált...

A *budapesti leventeszázad azért jött Erdélybe, hogy bejárja a Székelyföldet és minden városban felavassa, magyar leventévé fogadja a székely legénykéket.* Iskolásfiúk, nagyobb diákok és fehérharisnyás székely legények álltak sorba mindenütt az országzászlók alatt és várták meghatódott izgalomban a leventeavatást.

Ragyogó napsütésben áll a díszszázad. Pattogó vezényszavak hallatszanak az ország büszke címere előtt az árbóccsúcsra húzott, magasan lobogó országzászlók alatt. A leventezenekar a magyar Himnuszt játsza. A budapesti leventék kemény vonalban felsorakoznak szemben a székelyekkel. Egyenkint kezetfognak a fiúkkal, átölelik őket, jobbról-balról testvériesen megcsókolják a sohasem látott boldog magyar testvéreket. A leventévéfogadást be is koronázzák: *fejükbenyomják az új leventéknek az új életet jelentő magyar leventesapkát...*

A felavatott új leventék csapatai nemzeti zászlót kapnak a budapesti bajtársaktól s az új zászlók alatt megindulnak a székely leventecsapatok is a magyarság nagy találkozójára...

Kicsit még bizonytalan ez a díszlépés. Kicsit még szétszórt és csodálkozó az új leventék figyelme... De a szemekben már ott ég a lelkes vágy, a lelkes igéret, hogy: *méltóak akarunk lenni mi is a magyar levente névre.*

A. N. J.

A legkisebb székely leventék.

Leventeavatás Csikszeredán.

Magyar termésjelentés képekben

Későn kelt a kukorica.

Az árpa szépen fejlődik.

A rozs jó termést ígér.

Árpa és köles.

Az áldás: a búza.

(Rátl Károly felvételei.)

MAGYAR VIRÁGOK